Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $7.00
Kopija 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 229 LAISVĖS ANTRAŠAS: 427 LORIMER STREET Telephone: STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Pirmadienis, Spalių-October 1, 1945 Pavienio Numerio Kaina 5c. Metai XXXV.Dienraščio XXVII.

KRISLAI

Visais Keliais Pittsburghan!
Lenkai ir Popiežius.
Hirohito ir MacArthur.
Kalėdinės Dovanos Vaikams.
Kodėl Jis Bėgo?
Rašo **A. BIMBA**

Beveik pabaigoje lapkričio, 23 ir 24 dienomis, Amerikos demokratiniai lietuviai turės didelį sąskridį. Jis įvyks Pittsburghe, centre ir širdyje Amerikos plieno ir anglies pramonės.

Turime beveik du mėnesius prisirengimui ir išrinkimui delegatų. Puiki proga gražiai pasidarbuoti prakilniam tikslui. Labai tinkamas obalsis: **"Visais keliais Pittsburghan."** Reikia, kad šis suvažiavimas būtų didelis ir entuziastiškas.

Demokratinių lietuvių suvažiavimas tars savo žodį rekonversijos reikalais. Jisai pajieškos būdų suteikimui didesnės paramos Lietuvos žmonėms atsistatyti savo šalį. Jisai glaudžiau suglaus demokratinės visuomenės eiles.

★ ★ ★

Lenkijos vyriausybė panaikino konkordatą su popiežium ir Vatikanu. Pasirodo štai kas: Popiežius padėjo naciams naikinti lenkų tautą. Jis buvo paskyręs hitlerinius vokiečius administratoriais Lenkijos bažnytinės provincijos diocezijoms. Atrodo, jog popiežius tikėjosi Lenkiją matyti amžinai po nacių jungu.

Lenkai smarkiai supyko. Žodžiais popiežius kalbėjo neva už lenkus, bet darbais ėjo išvien su naciais!

Lenkai dabar pasakė: **Mes nepamirštame ir nedovanojame!**

Dabar popiežius turėtų žinoti: Nėra tokios jėgos nei danguj, nei ant žemės, kuri dovanotų tiems, kurie kaip nors susitepė rankas su nacių siautėjimu Lenkijoj, Lietuvoj ir kitur.

★ ★ ★

Nu, imperatorius Hirohito, su savo "šunimis," penkiuose automobiliuose (daugelis amerikiečių už jokius pinigus automobilių nebegali gauti), aplankė generolą MacArthur. Kiek čia laimės ir džiaugsmo komercinei spaudai: imperatorius pas mūsų generolą!

Bet Hirohito yra karo kriminalistas. Gėda su juo ką nors bendro turėti. Prasižengimas su juomi vesti ceremonijas.

Hirohito, kaipo japoniškų kriminalistų vadas, turėtų būti jau nuteistas ir nubaustas.

★ ★ ★

Lietuvių Literatūros Draugijos Moterų Komitetas, išvien su Lietuvai Pagalbos Komitetu, pasimojęs yra pasiųsti Lietuvon didelį kiekį vaikučiams kalėdinių dovanų. Dabar eina vajus, aukojimas ir rinkimas dovanų.

Nežinau gražesnio tikslo ir žmoniškesnio reikalo, kaip šis. Kaip džiaugsis tūkstančiai Lietuvos vaikučių, gavę kalėdinių dovanėlių net iš Amerikos! Užaugę vyrais ir moterimis jie visuomet atsimins šį savo gyvenime įvykį.

★ ★ ★

Jau vienas kitas hitlerinis pabėgėlis iš Lietuvos pradeda pasirodyti Amerikoje. Vienas jų, tūlas V. Vaitkus, jau rašo klerikalų Amerikoje (rugs. 28 d.). Nuo nacių jis nebėgo, visą laiką gyveno Lietuvoje. Spruko gi 1944 metais, kai nacių siautimui prisiartino galas.

★ ★ ★

Vaitkui nepatiko socialistinė santvarka. Jis puikiai atsiminąs 1940-1941 metus. Pirmiau, prie Smetonos, Lietuvoje ėję viskas kaip iš pieno. Bet pakilo, girdi, komunistai, ir prasidėjo "sūdnoji diena."

Ar ne baisu: "Už keleto mėnesių," sako Vaitkus, "buvo paleista visa Lietuvos policija, o į jos vietą įsteigta liau-

(Tąsa 5-me pusl.)

ANGLIJOS KARIUOMENĖ SLOPINS SUKILUSIUS JAVOS PATRIJOTUS

Anglai Areštavo Japonų Vadą, kad jis Negana Puolė Indo-Chinos Gyventojus, Kovojančius už Nepriklausomybę

Singapore. — Anglai visais garais plukdo savo kariuomenę, kad slopintų Javos salos gyventojus, sukilusius prieš holandų valdžios grįžimą. — Java yra milžiniška sala vadinamoje Rytinėje Holandų Indijoje. Javiečiai ir kitų aplinkinių salų gyventojai paskelbė savo respubliką.

Sukilimui triuškinti plaukia ir Anglijos karo laivai. (Iš Jungtinių Valstijų siunčiama divizija holandų kareivių, išlavintų Amerikoj ir apginkluotų amerikiniais ginklais.)

Singapore. — Anglų komandierius gen. Douglas Gracey areštavo japonų feldmaršalą grafą Juichi Terauchi už tai, kad Terauchi'o kariuomenė Indo-Chinoj nešaudė sukilusių annamiečių, rytinėj to krašto dalyje.

Anglų komanda sako, Terauchio japonai būtų galėję nuginkluot annamiečius, bet nenuginklavo. Anglai tebelaiko Terauchį po naminiu areštu; sykiu jie liepia, kad Terauchi duotų įsakymus savo kariuomenei atakuoti Indo-Chinos patrijotus, annamiečius. Pranešama, kad Terauchi jau taisosi anglų naudai.

Pirmesnės žinios rodė, kad japonai išvien su anglais puolė Indo-Chinos gyventojus, sukilusius prieš francūzų valdžios grįžimą. Gyventojai kovoja už tautinę nepriklausomybę.

Francūzai siunčia savo kariuomenės diviziją į Indo-Chiną. Anglų divizija taip pat atvyksta.

M'ARTHUR PANAIKINO JAPONIŠKĄ CENZŪRĄ

Gen. MacArthuras įsakė panaikint bet kokią spaudos cenzūrą ir žodžio laisvės varžymą iš japonų valdžios pusės. Įsakymas duotas po to, kai japoniška cenzūra uždraudė spausdint amerikinių korespondentų pasikalbėjimus su imperatorium Hirohito.

Berlyno policijos rekordai rodo, kad nacių propagandos ministeris Goebbels buvo 20 kartų nubaustas už nusikaltimus.

New Yorke baigėsi keltuvų - eleveiterių streikas.

Laivastačiai Laimėjo Sėdėjimo Streiką

Camden, N. J. — 14,000 laivastačių, CIO unijos nariai, keturias dienas streikavo sėdėjimu čionaitinėje N. Y. Shipbuilding laivastatykloj, ir penktadienį laimėjo streiką.

Streikas kilo dėl to, kad samdytojai išmetė 25 darbininkus, girdi, kaip tinginius. Visi darbininkai grįžta darban.

SIUNČIAMAS JAPONIJAI MAISTAS IŠ UŽSIENIŲ

Tokio. — Japonų valdžia prašė generolą MacArthurą, kad leistų prekiniais Japonijos laivais pargabenti japonus kareivius iš Pacifiko Vandenyno salų ir iš Malajų. MacArthuras atmetė prašymą; sako, tie laivai bus naudojami civilių japonų reikalams aprūpinti, nes Japonija turi įsigabent du trečdalius reikiamo jai maisto iš užsienių; kitaip, girdi, japonai turėtų badauti.

Indijos Riaušėse Užmušta 24 Asmenys

Bombay. — Per susikirtimus tarp indusų ir mahometonų čia, Indijoj, ir bešaudant angliškai policijai, 24 asmenys tapo užmušti ir 112 sužeista.

Vengrijos sostinėje Budapeste vaikutis bovinasi su Raudonosios Armijos automobilio ratu. Mašinos vairuotojas raudonarmietis ir praeiviai stebi su pasitenkinimu.

LAISVĖS VAJUS GAVIMUI NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Šiandien prasideda dienraščio Laisvės vajus gavimui naujų skaitytojų. Prašome visų senų Laisvės skaitytojų gauti nors po vieną naują skaitytoją šiuom vajum.

Visus anksčiau buvusius Laisvės vajininkus kviečiame dalyvauti vajuje. Taipgi kviečiame visus dienraštį Laisvę branginančius žmones, vyrus ir moteris, stoti į dienraščio Laisvės koncestą gavimui naujų skaitytojų.

Laisvės Administracija

CIO Unija Protestuoja Prieš Milicijos Lavinimą Skerdyklose

Chicago. — Tūkstančiai darbininkų iš skerdyklų protestavo, kad valstijos milicija su automatiniais šautuvai, kulkosvaidžiais, šarvuotais automobiliais ir kitais kariniais įrengimais darė pratimus skerdyklų aikštėje.

Darbininkų CIO unija pareiškė, jog milicija naudojama įbaugint darbininkams, kad jie nereikalautų algų priedų ar kitų pagerinimų. Milicininkai reikalavo praleidimo dokumentų iš įeinančių bei išeinančių darbininkų.

Unija pasiuntė protestus Chicagos miesto majorui Kelly ir Illinois gubernatoriui Green'ui.

Metalistai Reikalauja Pridėt 30 Nuošimčių Algos

Chicago. — Amerikos Darbo Federacijos Metalo Darbininkų Unija reikalauja pridėt 30 procentų jiems algos Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje.

Federacinė Metalistų Unija turi daugiau kaip pusę miliono narių.

Prezidentas Trumanas formaliai pareikalavo, kad Anglija įleistų 100,000 žydų pabėgėlių į Palestiną apsigyventi.

SENATORIŲ PRIIMTAS SUMANYMAS NEŽADA DARBŲ VISIEMS

Senatas Nutarė, kad Valdžia Naujais Taksais Atimtų Išlaidas Viešųjų Darbų, Kurie Bus Atidaryti Bedarbiams

Washington. — Senatorių komitetas apšlubino Murray sumanymą dėlei darbų visiem norintiem ir galintiem dirbti amerikiečiam; o praeitą penktadienį senatas dar labiau jį sugadino savo "pataisymais" ir tik tada priėmė tą sumanymą.

Už sudarkytą darbo bilių balsavo 70 senatorių, o prieš jį 10. Demokratas senatorius Byrd ir trys kiti taip pat balsavo prieš bet kokį užtikrinimą amerikiečiams darbų.

Dabar senato priimtas pataisymas sako, jog valdžia turės pakelti taksus taip, kad šalies iždas neitų į skolą dėl paramos bedarbiams. Be to, valdžia galės išleisti viešiems darbams tiktai tiek, kiek bus galima, atsižiūrint į kitus valdžios reikalus, pareigas ir tautinę politiką, dėsto šis pataisymas.

Kitas pataisymas išbraukė iš sumanymo reikalavimą užtikrinti amerikiečiam teisę dirbti ir paliko tiktai "naudotis darbo proga."

Dėl to net republikonas senatorius Wayne Morse pareiškė:

"Čia matome pliką tuštybę. Jie sutinka net 'almužną' bedarbiams duoti, bet jie neduos jiems naudingo darbo. Aš sakau jums, ponai, kad Amerikos žmonės nesutiks su tokia programa."

LYTIES LIGOS TARP JANKIŲ VOKIETIJOJ

Gener. Amer. armijos chirurgas raportavo, kad daugiau jankių apsikrėtė lytinėmis ligomis, sifiliu ir gonoreja, po amerikonų atėjimo į Vokietitją.

Bet iki šiol nebuvo rapôrtuota, kaip vokiečiai apkrečia jankius nacišką propaganda.

Gen. Patton Priverstas Šluot Nacius Laukan

Munich. — Gen. šisenhoweriui įsakius, gen. Pattonas jau pašalino nacį Bavarijos premjerą Schaefferį ir tūlus kitus aukštus hitleriškus valdininkus.

Plinta streikai N. Jersey.

Jankiai Vargina Žydus, Sako Prezidentas

Washington. — Prez. Trumanas savo laiške gen. Eisenhoweriui sakė: Daugumą Amerikos oficierių Vokietijoj tebelaiko žydus belaisvių stovyklose. Žydai ten pusiau alkani, nešvaroj, be reikiamos medikalės pagalbos, paĥašiai kaip prie nacių, tik kad nežudomi. Prezidentas ragino tą dalyką pataisyti.

Egiptas, anglų globoj, reikalauja Tripolitanijos.

New Yorkas Rengiasi Iškilmingai Sutikt Maršalą Žukovą

Didvyrio sutiktuvės laukia atvykstančio Sovietų Sąjungos maršalo Gregoro K. Žukovo.

Žukovas atskris į La-Guardia lėktuvų stotį, arti New Yorko, šį ketvirtadienį, spalių 4-tą, 11 val. ryto. Čia jį sutiks Veteranų Administracijos viršininkas gen. Bradley; Washingtono karinio distrikto komandierius gen. Robert Young, New Yorko miesto majoras LaGuardia, taipgi Sovietų Sąjungos ambasados nariai.

Iš stoties Žukovą nulydės į miesto valdybos rūmą tais pačiais keliais, kuriais važiavo mūsų didvyriai Eisenhower ir Wainwright.

Suruoštas Žukovui pagerbti paradas nuo miesto valdybos rūmo trauks iki 42-ros gatvės.

Maršalas Žukovas yra specialiai prezid. Trumano pakviestas į svečius.

Japonijoj Bus 5-kių Talkininkų Kontrolė

London. — Japonijoj bus įsteigta 5-kių didžiųjų talkininkų kontrolės komisija, vietoj vieno MacArthuro. Su tuo, pagaliau, sutiko Amerikos valstybės sekretorius Byrnes. To reikalavo Sovietai. Australija ir kitos anglų dominijos privertė Angliją remti bendrą kontrolę Japonijai.

AMERIKONAI VOKIETIJOJ PASIDUODA NACIŲ PROPAGANDAI

Gerbia Vokiečius, Niekina Anglus, Rusus ir Kitus Talkininkus

Frankfurt prie Mainzo.— Daugelis Amerikos kareivių ir oficierių dvasiniai pasiduoda vokiečiams. Jankius paveikia naciška propaganda. Amerikos kareiviai ir oficieriai draugauja su šimtais tūkstančių vokiečių merginų; eina į vokiečių namus; ruošia bendras gertuves ir pokilius su vokiečiais; drauge su jais amerikonai dalyvauja muzikaliuose ir kituose naktiniuose pasilinksminimuose. Amerikos oficieriai viešai vedasi vokietes merginas į karinių savo kliubų pramogas; kareiviai, apsikabinę vokietes, viešai vaikštinėja ir myluojasi.

Amerikonai kareiviai daugiausiai kalbasi apie grįžimą namo, bet pirmoje vietoje po to jie svarbiausiai susidomėję vokietėmis.

Vokietės ir vokiečiai, broliaudami su jankiais, sako pasakaites ir juokelius prieš anglus, rusus, francūzus, lenkus ir kitus talkininkus. Jie gudriai kursto amerikonų panieką ir neapykantą prieš talkininkų tautas. Vidutinis amerikonas kareivis ar oficierius paskui kartoja vokiečių skleidžiamas "istorijas."

Vokiečiai užginčija bet kokius nacių žiaurumus prieš kitataučius. Jie apkrečia jankius tautiniu šovinizmu prieš belgus, holandus, anglus, rusus, lenkus; ir daugelis amerikonų labiau gerbia vokiečius, aukščiau jų stato, negu savo draugus - talkininkus. Jankiai atvirai kalba, kad vokiečiai "neblogi žmonės."

Amerikonai Užmiršta Svarbiausius Dalykus

Amerikonai žiūri į paviršutinius dalykus; sako, vokiečių plentai - vieškeliai geresni, negu kitų; vokiečių merginos dailiau pasirėdžiusios; vokiečiai darbštūs ir mėgsta švarą. Bet vidutinis jankis užmiršta, kad vokiečiai vienos kartos eigoje užkūrė du pasaulinius karus.

Kalbėdami su amerikonais, vokiečiai ir vokietės kaltina tiktai Hitlerį už pasiutinį karą ir pasakoja, kad Vokietijos žmonės esą taikūs ir geri. Žymėtina, jog ir karinis Bavarijos gubernatorius, Amerikos generolas Patton skleidė tokią mintį. Jisai sakė, kad 98 nuošimčiai nacių, girdi, ne iš širdies buvę naciai, o tik priversti įstot į nacių eiles.

Vokiečiai Duoda Rupius Įsakymus Jankiams

Lėktuvų stotyse ir kitose aptarnavimų vietose vokiečiai mechanikai šiurkščiai komanduoja ir varinėja jaunus amerikonus kareivius, kaip kokius pastumdėlius. Vokiečiai padavėjai (veiteriai) valgyklose piktai riečia nosį, kada jankis paprašo kokio ant stalo nepadėto dalykėlio. Dažnai sunku suprast, kas čia "bosas," ar vokiečiai ar amerikonai.

Amerikos Armija Neveda Politinės Apšvietos

Buvo žadama perauklėti vokiečius iš nacizmo į demokratiją. Bet Amerikos armijos vadai iki šiol nevedė jokios tinkamos politinės apšvietos ne tik tarp vokiečių, bet ir tarp jankių.

Jeigu tas dalykas nebus pataisytas, tai "vokiečiai dar kartą galės pervest amerikonus į vokiečių stovyklą", rašo Tania Long, New Yorko Times korespondentė, rugs. 28 d.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER ST., BROOKLYN 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President — Jos. Weiss
Secretary Treasurer — D. M. Sholl
Editor — Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.50
United States, six months	$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.75
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$7.00
Canada and Brazil, six months	$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

500,000 Biedniokų Gavo Žemės Vengrijoj

Žinių agentūra ONA skelbia, kad iki šiol Vengrijoje, kur pravedama žemės reforma, jau 500,000 asmenų, biedniokų, gavo žemės.

Apkarpyti 59,546 dvarai, iš kurių buvo paimta apie 4,000,000 hektarų žemės ir atiduota biedniokams .

Gavusieji žemės dalinasi šitaip: 177,790 žemės (padienių) darbininkų, 75,137 bernų, 33,280 smulkių valstiečių, 22,934 vidutiniokų ir 15,165 amatninkų.

Prieš karą Vengriją valdė dvarponiai ir fabrikantai. Apie bent kokią žemės reformą ten nebuvo nei svajota. Bijodami biednuomenės, dvarponiai su fabrikantais įsteigė fašistinę santvarką su budeliu Horthy priešakyj ir ją palaikė. Paskui Vengriją prišlejojo prie fašistinės Ašies. Kai Hitlerio govėdos užpuolė Tarybų Sąjungą, Vengrijos fašistai taipgi prie to prisidėjo: kai Hitlerio valdžia paskelbė karą Amerikai, Vengrijos fašistai tai "pavturavojo".

Pagaliau Raudonajai Armijai teko išlaisvinti Vengriją ir šiandien ten, be abejo, didžiulę įtaką daro toji Armija su maršalu Vorošilovu priešakyj. Raudonosios Armijos buvimu padrąsinta Vengrijos liaudis pasirįžo pravesti žemės reformą ir ją pravedė, apkarpydama dvarponiams ekonominius sparnus taip, kad jie niekad negalėtų iškilti!

"Ar Rooseveltas Buvo Komunistas?..."

Keista ir nejauku skaityti spaudoj aprašymus apie Komiteto dėl "Un-American Activities" apklausinėjimą tūlų komunistų. Browderiui komitetas statė tokius klausimus:

"Jūs manėte, kad Jungtinių Valstijų prezidentas buvo komunistas, ar ne?"

"Žinoma, ne!" atsakė užklaustasis.

"Ar jūs skaitote ponią Rooseveltienę komuniste?"

"Aišku, kad ne!" vėl atsakoma.

Vadinasi, komitetas, be kitko, rūpinasi ir mirusiojo prezidento ir jo žmonos vardų patąsymu po savo knygas...

New Yorko miesto tarybos narys, Mr. Davis, pareiškė, kad šis komitetas jį šaukė į Washingtoną tam, kad pakenkus jam rinkiminėje kampanijoje, nes jis, Benjamin J. Davis, Jr., antru sykiu kandidatuoja į miesto tarybą. Jis buvo pašauktas, bet neklausinėtas: jam buvo pareikšta, jog būsiąs apklausinėtas po rinkimų. Vadinasi, šis komitetas nori kaip nors "mesti šešėlį" ant šio vyro!

Visas apklausinėjimo dalykas neatrodo rimtas ir jis nedaro mūsų kraštui nei garbės, neigi naudos.

Gardinas Pasilieka Baltrusijoj

Kada tapo nustatytos sienos tarpe Sovietų Sąjungos ir Lenkijos, tai Amerikoj turčių spaudoj buvo rašyta ir žemlapiai piešti, būk Gardinas teko Lenkijai.

Pasirodo, kad tai buvo netiesa. Senasis baltrusių miestas Gardinas kaip buvo, taip ir pasiliko Baltrusijoj. Gauti Tarybų Sąjungos laikraščiai iš rugpjūčio 17-18 dd., kur tilpo sutartis ir žemlapiai aiškiai tai rodo. Sutarties 2-rame skyriuje, kuriame apibūdinta siena, sakoma: **"...Gardinas pasilieka Tarybų Sąjungos pusėj."**

Gi žemlapiai rodo, kad nuo Jalovkos Lenkijos ir Sovietų Baltrusijos siena eina stačiai į šiaurius. Ji gan atstu į vakarus nuo Gardino miesto; Suvalkijoje palieka Suvalkų miestą Lenkijos pusėj, bet tarpe Gardino ir Suvalkų miesto gera dalis jos pereina į Baltrusijos ir Tarybų Lietuvos ribas. Paskui, tik biskį į šiaurius pro Geldapo miestą (buvusioj Rytų Prūsijoj) siena eina į vakarus, prisilaikant šiaurių krypties ir pasiekia visai arti Braunsbergo Baltijos jūrą, taip, kad iš jūros įplaukimas į Karaliaučiaus užlają pilniausiai palieka Tarybų Sąjungos pusėj. Smulkmeniškesnis sienos nustatymas buvusioj Rytų Prūsijoj bus atliktas vėliau.

Maršalas Žukovas Amerikoje

Prez. Trumano pakvietimas Tarybų Sąjungos maršalui Žukovui atvykti į Jungtines Valstijas, nepaisant, kaip kalbėsi, turi didelės reikšmės. Maršalas Žukovas yra patsai žymiausias Raudonosios Armijos vadas (pirmas po Stalino), iškilęs antrojo pasaulinio karo metu.

Žukovas atsižymėjo Maskvos gynime; jis atsižymėjo vokiečių sumušime prie Stalingrado; Žukovas vadovavo mūšiams, kuriuose buvo išlaisvinta Varšava ir visa Lenkija; Žukovas, be to, vadovavo mūšiams Berlyno apgulimo ir paėmimo metu. Be to visko, maršalas Žukovas šiandien (išvien su gen. Eisenhoweriu, taipgi su Anglijos ir Francijos paskirtaisiais vadais) sudaro Jungt. Tautų ketveriukę, kuri valdo Vokietiją.

Maršalas Žukovas bus pirmas toks aukštas Tarybų Sąjungos karininkas, aplankąs Ameriką.

Netenka aiškinti, kad jis čia susilauks šilto priėmimo, kur tik pasisuks. O tai reikš draugingumą Amerikos žmonių su Tarybų Sąjungos tautomis.

Prieš keletą savaičių mūsiškis generolas Eisenhoweris vizitavo Tarybų Sąjungą, kur jis buvo entuziastiškai pasitiktas.

Dabar, tarytum atsimokėdamas anam už vizitą jo krašte, maršalas Žukovas vizituos mūsų kraštą.

LDS Organas Apie Antrąjį Dem. Lietuvių Suvažiavimą

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo organas Tiesa (spal. 1 d.) šitaip rašo apie šaukiamąjį Antrąjį Demokratinių Lietuvių Suvažiavimą:

"Karui pasibaigus iškilo nemažai problemų, kurios reikėtų demokratiniams lietuviams aptarti. Dėlto yra šaukiamas demokratinių lietuvių suvažiavimas lapkričio 23 ir 24, Pittsburghe.

"1943 metų pabaigoj įvykęs panašus suvažiavimas pasibrėžė platų veikimui programą. Vyriausias tuo metu klausimas buvo: karo laimėjimas ir nacių nuteriotai Lietuvai pagalba.

"Suvažiavimo dalyviai tada išreiškė pageidavimą, kad už metų kitų sušaukti kitą panašų suvažiavimą.

"Dabar kaip tik ir atėjo momentas antrą Amerikos demokratinių lietuvių suvažiavimą laikyti.

"Šis suvažiavimas galės aptarti, kaip sekmingiau paremti prez. Trumano rekonversijos programą, Kilgore bedarbių bilių ir daugelį kitų demokratinei visuomenei naudingų bilių.

"Suvažiavimas galės tarti savo žodį ir dėl didėjančios reakcijos Amerikoj.

"Lietuvos klausimu bus pakalbėta, kaip tinkamiau prisidėti prie atbudavojimo nacių nuterioto krašto.

"Naujosios Lietuvos priešai taipgi šaukia savo suvažiavimą Chicagoj. Bet jų suvažiavimas bus visai kitoks. To suvažiavimo šaukėjai pasibrėžę remti reakcinę politiką, dar sykį pasmerkti Tarybų Lietuvą ir Sovietų Sąjungą. Jų suvažiavimas tai bus vanduo fašistiniam malūnui.

'Demokratinių lietuvių suvažiavimas, kaip tik priešingai, pasibrėš smarkiai kovoti prieš bile kokį fašistinį veikimą, prieš reakciją. Demokratinį veikimą jis parems.

"Svarbu todėl, kad šis suvažiavimas būtų visais atžvilgiais sekmingas."

Namas

Kur vėjas tik peleno plėnis sijojo
Ir kaimas juodavo nuogais kaminais,—
Suauga vėl sienon pušiniai sienojai,
Ir namas iškyla su čytais naujais.

Kaip kūdikis ką tik užgimęs, jis baltas
Ir samanom kvepia, alsuoja sakais,
Jo kraigą papuoš tuoj vainikas iškeltas,
Ir saulėn pažvelgs jis stikliniais langais.

Pro kaminą veršis gyvybės vėl dūmas,
Atšalusio židinio plytos užkais.
Apglobs jį iš naujo pirmykštis jaukumas,
Šeima kai prie stalo susės vakarais.

Palanges papuoš vėl žolynai sudygę;
Viduj šeimininkė linguos naują vygę.

Kostas Korsakas.

Dar taip neseniai vokiečiai vogė ir plėšė iš visų kraštų turtus ir gabenosi namo. Dabar laikai pasikeitė. Dabar jie rankioja Hamburgo uoste kavalkus anglies, nubyrėjusius anglį vežant.

Kas Ką Rašo ir Sako

NENORI, KAD LIETUVA PASIRODYTŲ

Kiekvienas tikras lietuvis labai džiaugėsi, kai išgirdo kad Tarptautinės Kooperatyvų Sąjungos konvencija pripažino Tarybų Lietuvą nepriklausoma valstybe ir priėmė ją nare į Sąjungą. Juk tai didelis Lietuvos laimėjimas!

Bet tas nepatinka kryžiokams, nepatinka jųjų "ambasadoriui" Žadeikiui. Iš klerikalų spaudos sužinome kad Žadeikis net pasiuntė Kooperatyvų Sąjungai protestą už tą žygį dėl Lietuvos. Protestą Žadeikis pasiuntė per Londone sėdint ir prieš Lietuvą kovojantį Balutį. Žadeikis įsako Balučiui:

'Teiksitės pranešti Sąjungos žiniai, kad vis tebesitęsiantis Soviet. dominavimas Baltijos kraštuose to kius veiksmus daro beveržiais ir Lietuvių tautai nepriimtinais" (Draugas, rugsėjo 25 d.).

"Lietuvių tautai nepriimtinas" Lietuvos priėmimas prie Tarptautinės Kooperatyvų Sąjungos! šaukia visiškai apjakęs Žadeikis.

Tai dar vienas įrodymas kaip tie smetonininkai yra parsidavę svetimiems dievams. Jie smerkia kiekvieną Lietuvos pasirodymą tarptautinėje arenoje.

JIE REIKALAUS TO, KĄ LIETUVA JAU TURI

Amerikos Lietuvių Taryba (Grigaitis ir Šimutis) irgi šaukia "visuotiną Amerikos lietuvių kongresą.' Tasai jų Kongresas turėsiąs užgirti ir nutarti tai ko nori Amerikos Lietuvių Tarybą. O Taryba savo kongreso šaukime sako:

"Turime reikalauti, kad visokios okupantų armijos ir žvalgybos būtų iš Lietuvos pašalintos; kad Lietuvoje būtų atsteigta žodžio, spaudos, susirinkimų ir organizacijų laisvė; kad visiems ištremtiems, jėga išgabentiems į užsienį arba pabėgusiems nuo okupantų smurto žmonėms būtų suteikta proga sugrįžti į savo tėviškes be baimės keršto arba persekiojimo, ir kad Lietuvos žmonėms būtų leista laisvu ir teisingu balsavimu išsirinkti savo valdžią.

"Mes turime reikalauti, kad būtų kaip galint greičiau atstatyta laisva, nepriklausoma ir demokratinė Lietuvos Respublika. Teisės atžvilgiu Lietuva dar tebėra nepriklausoma valstybė. Ji turi pasidaryti nepriklausoma ir tikrovėje."

Bet tai visa Lietuva ir jos žmonės jau turi. Vokiečiai iš Lietuvos išvyti, okupantų Lietuvoje tuo būdu nebėra. Lietuvos valstybė pilnai atsteigta. Lietuvos vyriausybė jau antri metai gyvena Vilniuje ir funkcijonuoja. Tarybų Lietuvos konstitucija pilnai garantuoja kiekvienam piliečiui žodžio, spaudos, susirinkimų, tikėjimo laisvę. Lietuvos žmonės turi visas demokratines balsavimo teises.

Labai įdomu pastebėti, jog visam atsišaukime nieko nesakoma apie padėjimą Lietuvos žmonėms sunaikintą kraštą atsistatyti. Nieko nesakoma apie suteikimą Lietuvos žmonėms paramos karo žaizdas užsigydyti. Kodėl? Ogi todėl, kad jie tą Lietuvą jau yra prakeikę, jos žmonių gyvenimas ir ateitis mūsų šimučiams ir Grigaičiams visiškai nerūpi. Jiems rūpi politikuoti, mulkinti savo pasekėjus, jų kišenius kraustyti ir kongresuoti. Jie suvažiavę Chicagoje keletą dienų smarkiai pauš.

Dar žodis apie jų reikalavimą teisės iš užsienių lietuviams sugrįžti. Betgi tokią teisę kiekvienas ištremtas ara pabėgės lietuvis turi. Tūkstančiai jų jau sugrįžo.

Juk Naujienos ir Draugas kasdien kartoja, kad iš Vokietijos, Francūzijos ir Italijos lietuviai nebenori grįžti Lietuvon, grieztai atsisaką grįžti. Kasdien kaltina Tarybų Lietuvos pasiuntinius viliojime tų lietuvių grįžti namo ir prisidėti prie Lietuvos atstatymo. Dabar gi sako, kad iš užsienių lietuviai **negali** sugrįžt, kad jų Lietuvon **neįsileidžia!**

PROF. EINSTEIN IR ATOMINĖ BOMBA

Pasikalbėjime su Overseas News Agency korespondentu prof. Albert Einstein, tremtinis iš Vokietijos, padarė labai svarbų pranešimą. Jis sako, kad dar 1939 metais jisai patarė prez. Rooseveltui susirūpinti atominės energijos panaudojimu karo reikalams. Neužilgo po tos pastabos Rooseveltas paskyrė The Advisory Uranium Committee, kuris karui prasidėjus ėmės už darbo jieškoti būdų padarymui atominės bombos. Kaip jau žinoma, tos pastangos pilnai pavyko ir šiandien pasaulis tokią bombą jau turi.

Renkimės į Antrą Demokratinių Amerikos Lietuvių Suvažiavimą!

Jau seniai metas mums, demokratiniams Amerikos lietuviams, suvažiuot krūvon ir visiems draugėj pasitart visa eile greitų ir svarbių reikalų.

Prieš porą metų, **1943 m. gruodžio mėn. 18-19 d.** įvykęs **Niūjorko** mieste **Demokratinių Amerikos Lietuvių Suvažiavimas** daug gera padarė. Tarp kitko susiorganizavo plati Demokratinių Amerikos Lietuvių Taryba — tai "centras, aplink kurį sukasi visas demokratinių lietuvių judėjimas bei veikimas visose Jungtinėse Valstijose." Ketvirtas tuo klausimu pagamintos rezoliucijos punktas skamba:

"Kai laikas pribręs ir sąlygos susidarys, Demokratinių Lietuvių Taryba įpareigojama sušaukti kitą visuotiną demokratinių Amerikos lietuvių suvažiavimą."

Jau senokai ėjo pasitarimai tarp įvairių tos Tarybos komitetų apie būtinumą greičiau kada šaukt antrą dem. suvažiavimą. Skubių reikalų buvo daugybė. Bet aplinkybės buvo nepalankios. Važiuotės priemonės buvo užverstos kariniais reikalais. Valdžia net buvo užgynusi laikyt didesnius suvažiavimus.

Bet dabar važiuotė jau gerokai palengvėjo. Jau galima daryt ir didelis suvažiavimas.

Todėl šiuo svarbiu reikalu, penktadienio vakare, rugsėjo 21 d. įvyko Brukline vietinio komiteto posėdis. Nutarta šaukti suvažiavimas **Pittsburgho** mieste, tarpušvenčių dienomis, tuojau po Padėkų dienos, **lapkričio mėn. 23 ir 24 d.** Suvažiavimui rengti ir tvarkyti tapo išrinktas komitetas:

Dr. J. J. Kaškiaučius — pirmininkas,

Mot. Šolomskas — vicepirmininkas,

R. Mizara — sekretorius,

J. Gasiūnas — iždininkas.

J. Siurba apsiėmė pabūti techniškuoju sekretoriaus padėjėju. Tapo aptartas ir dienotvarkis Antram Demokratinių Amerikos Lietuvių Suvažiavimui.

Gyvų klausimų ir uždavinių šis karinis ir pokarinis laikotarpis subruko visą galybę. Būtinai reikia gerai pasitarti ir nustatyti būsimojo veikimo gaires.

Daugelyje įmonių — tuometinis nedarbas. Bedarbių skaičius kas diena eina didyn. Plinta streikai, darbinių organizacijų sąjūdis. Reikia sąmoningai susiorientuoti tokioj įvykių painiavoj — atsivertimo, —rekonversijos laikotarpiu. Reikia pertvarkyti industrinį frontą, kad būtų užtikrintas darbas visiems, kad perspėti grūmojančią depresiją.

Mūsų senosios tėviškės, mūsų tėvų šalies šelpimo klausimas, kultūriniai su Lietuva santykiai, mūsų pagalba Lietuvai greičiau padėt užgydyti karo žaizdas, atstatyti apgriautas įmones ir įstaigas, pataisyt paliegusių gyventojų sveikatą. Visa tai yra mūsų pirmaujančia ir tiesiogine pareiga.

Visokie mūsiškių atžagareivių trukdymai, reakcijos gaivalų siausmas, fašistinių pašlemėkų desperatiški zelnetijimai įneša daug nesantaikos į mūsų tarpą. Reikia ir čia nusitarti ir gerai nusistatyti.

Susitvėręs prirengiamasis Suvažiavimo komitetas pradedą smarkiai sukti darbuotės ratus, kad išjudinus gyvą susidomėjimą įvairiose kolonijose. Netrukus organizacijų kuopos, draugijos, kliubai, chorai gaus iš komiteto oficialius kvietimus, kur bus nurodyta numatomas Suvažiavimo darbų dienotvarkis, delegatų bei atstovų rinkimo proporcija.

Reikia jau iš anksto gerai prisirengti prie šito didelio žygio. Mūsų kolonijų veikėjai, organizacijų, draugijų ir kliubų valdybos privalo rimtai susirūpinti ir ruoštis sudaryt atatinkamą delegaciją į Suvažiavimą. Kur tik galima, gerai būtų išrinkus į Suvažiavimą ir eks-kareivių. Eks - kareiviams reikia daugiau duoti vietos mūsų visuomeniniam, kultūriniam ir organizaciniam darbe.

Į darbą, draugai! Sukruskime visi!

Dr. J. J. Kaškiaučius,
pirmininkas.

Gaukim Laisvei Naujų Skaitytojų

Šiandien prasidėjo vajus gavimui dienraščiui Laisvei naujų skaitytojų. Prašome visus senus Laisvės skaitytojus gauti savo dienraščiui naujų skaitytojų.

Visiems esantiems dienraščio Laisvės prenumeratoriams pasiuntėme laišką su nurodymais, kaip bus vedamas vajus. Taipgi įdėjome po kortelę užrašymui naujo skaitytojaus. Prašome visų darbuotis, kad prikalbinti nors po vieną naują prenumeratorių dienraščiui Laisvei.

Visus buvusius Laisvės vajininkus prašome stoti į šį pergalės vajų. Kviečiame visus dienraščiui Laisvei gero velijančius žmones stoti į kontestą gavimui Laisvei naujų skaitytojų.

Patariame visiems atydžiai persiskaityti Laisvės Administracijos laišką, kurį jau esate aplaikę, nes tama laiške yra nurodymai, kodėl šiemet Laisvės vajus yra svarbesnis už visus iki šiol buvusius vajus. Atydžiai persiskaitę minimą laišką ir įsitėmiję jo turinį, jūs lengviau galėsite orientuotis kalbindami žmones užsisakyti dienraštį Laisvę.

Visus prašome stoti į vajų gavimui Laisvei naujų skaitytojų iš pat vajaus pradžios. Šiemet laikas pakeistas, vakarai ilgesni, bus daugiau progų rasti žmones namie, kai teks lankytis po namus.

Visus, kurie stosite į kontestą, prašome tuojau kreiptis į Laisvės Administraciją, o mes jus tuojau aprūpinsime vajui reikalinga medžiaga. Rašydami adresuokite:

LAISVĖ
427 Lorimer St.,
Brooklyn 6, N. Y.

Naujo Laisvei prenumeratoriaus gavimas niekad nėra pervėlus darbas; pakalbink savo pažįstamą, savo kaimyną, kuris dienraščio dar neskaito, užsisakyti Laisvę!

MOKSLO IR DARBO PUSLAPIS

Atominė Gadynė; Atomų Sudėtis--Protonai, Neutronai, Elektronai ir Kt.

Naujoji, Atominės Jėgos gadynė prasidėjo New Mexico valstijos dykumoj šiemet liepos 16 d pirm saulėtekio, — sako mokslo žmonės apie pirmosios atomin. bombos išsprogdinimą tenai.

Sprogimas taip skaisčiai, apakinančiai nušvietė žemę ir orą, kaip daugelis milžiniškų saulių. Didžiulis liepsnos kamuolys, mylios ilgio ir pločio, per sekundos dalelę išlėkė 8,000 pėdų aukštyn, o dujų-dūmų stulpas — 41,000 pėdų į padangę. Kilo baisūs, negirdėti griausmai, tartum amžių perkūnija susimobilizavo griauti kartu. Žemė drebėjo per mylių mylias, o pačioj sprogimo vietoj ji tapo suvirinta į ugniakalnių masę-lavą bei stiklą.

Gimė dar nematyta, atominė jėga. Tai buvo reikšmingiausias žmonijai įvykis nuo to laiko, kai laukiniai žmonės pirmą kartą pasigamino ugnį prieš kokiokius 10 tūkstančių metų.

Viltys ir Baimės

Atominės jėgos išbandymai New Mexicoj ir kare prieš Japoniją žadina žmonėsę nepaprastas progreso viltis, iš vienos pusės, ir klaikiąsias baimes, iš antros, žiūrint, kam ta jėga bus toliau panaudota —ar taikos civilizacijai ar naujam, pražūtingiausiam karui.

Žinovai tvirtina, kad išvyščius ir suvaldžius atominę jėgą, būsią galima į mėnulį nuskristi; palaikyti reikiamose vietose giedrą, kuomet aplinkui lyja; nakties laiku aikštėse ir gatvėse turėti tokią šviesą, kaip saulinė dienos šviesa.

Antra vertus, daroma grėsmingi įspėjimai. Reikėsią statyti naujus miestus požemiuose; žmonės būsią priversti gyvent civilizuotuose urvuose. Nes priešas su atomin. bombomis galįs netikėtai užklupti ir sunaikinti virš žemės stovinčius miestus.

Profesoriai, rašytojai, visuomenininkai sako, atominės jėgos atradimas pakeitė žmonijos mintis, ir dvasiniai pasaulis esąs jau ne tas, kas buvo pirm liepos 16 d.

Susipažinkime su Atomu

Iš atomų susidaro visi daiktai pasaulyje, visa medžiaga. O medžiaga yra viskas, kas tik užima kokią vietą ir turi kiek svorio.

Dar neseniai buvo manoma, kad atomas esąs pati smulkiausia galima medžiagos dadelė; buvo tvirtinama, kad jau niekas negalėtų jokiais būdais suskaldyt atomo į dar mažesnes dalelytes.

Dabar žinome, jog bent kai kurie elementų atomai yra suskaldomi.

Elementai

Elementais vadinama tokios ištisinės medžiagos, kurios susideda iš vienos rūšies atomų.

Gamtoje surasta 92 pamatinės medžiagos, vadinamos elementais, kaip kad auksas, vandenilis (hydrogenas), deguonis (oksigenas), grynanglis, varis, gryna geležis, sidabras, radiumas, siera, uraniumas ir kiti.

Tų elementų atomai, atomų grupės-molekulos ir įvairių elementų junginiai sudaro tūkstančius įvairių pasaulyje medžiagų. Čia galime prisiminti raides. Anglų kalboj vartojama tik 26 raidės, o iš skirtingo jų sudėstymo gaunama pusė miliono žodžių, aiškinamų didžiuosiuose anglų kalbos žodynuose.

Mokslininkai, beardydami atomus, be to, dirbtiniai pagamino dar 93-čią ir 94-tą elementus, **neptuniumą** ir **plutoniumą.** Šių dviejų elementų dar niekas nebuvo užtikęs gamtoje.

Didžioji dauguma elementų paprastai susijungia po du ar daugiau į grupes, vadinamas molekulas. Jie dedasi į molekulas ir su skirtingais elementais.

Pavyzdžiui, paprasto vandens molekuloj yra du atomai vandenilio ir 1 atomas deguonies dujų; valgomosios druskos molekula turi po vieną atomą natro (sodium) ir chloro.

Molekulos ir Atomo Mažybė

Mūsų kvėpuojamas oras yra mišinys deguonies, azoto (nitrogeno), anglies dvideginio (carbon dioxide) molekulų ir trupučio kelių kitų elementų.

Kokia smulki molekula yra, matysime iš sekamo skaičiavimo.

Ant žemės gyvena daugiau kaip 2 bilionai žmonių, arba virš dviejų tūkstančių milionų. Leiskime, kiekvienas gyventojas, vyras ir moteris ir kūdikis, dieną ir naktį be sustojimo skaičiuoja po keturis kas sekundą. Tad jiem reikėtų 100 tūkstančių metų, iki jie visi suskaičiuotų tiek, kiek yra molekulų vienoje kvortoje oro, būtent—24 sekstilionai. Jei parašysite 24 ir prie to darašysit dvidešimt viena 0, tai ir bus 24 sekstilionai.

Gausingiausių oro elementų, deguonies ir azoto, atomai susijungę į molekulas, po du atomus krūvoje. Taigi atomų skaičius kvortoje oro būtų dar nepalyginamai didesnis, negu 24 sekstilionai.

Atomo mažybei pavaizduoti galima imti šitoks palyginimas. Kiek sykių visas žemės rutulys yra didesnis už vidutinį orindžį, tiek sykių orindžis didesnis už atomą.

Kiekvienu paprastu atsikvėpimu mes į plaučius įtraukiame bilionus oro molekulų ir kur kas daugiau atomų.

ATOMO SUDĖTIS

Nors atomas yra toks mažytis, bet jis nėra vienodas medžiagos krislelis. Atomas susideda iš dar mažesnių dalelių. Vidurinė atomo dalis yra jo **branduolys,** o išlaukinė dalis —**elektronai,** kurie nuolat ir smarkiai lekia aplink branduolį.

Vandenilio (hydrogeno) atomas yra paprasčiausias. Jo atomo branduolyj yra tik vienas **protonas.** Tai yra dalelė su pozityve elektra arba pliuso ženklo elektra. Elektronas yra dalelė su negatyve elektra arba minuso ženklo elektra.

Geležis, švinas ir visi kiti elementai savo branduolyje turi dar **neutronus.** Kas liečia elektrą, tai neutronas yra bepusiška atomo branduolio dalelė. Paprastame neutrono stovyje jis neparodo jokios savo elekros.

Neutronas, pats būdamas atomo branduolio dalele, yra savu keliu susidėjęs iš dviejų dalelyčių. Viena neutrono dalelytė taip pat yra protonas, su pozityve elektra; kita neutrono dalelytė yra elektronas.

Šios dvi neutrono dalelytės taip lygiai elektriniai susijungusios, kad protonas neišleidžia iš savęs nei pozityvės nei negatyvės elektros. Todėl jis ir vadinamas neutraliu, kitaip sakant, "bepusišku."

Iki 1932 metų niekas pasaulyje nežinojo, kad yra toks dalykas, kaip protonai atomo branduolyje. Tais metais neutronus atrado anglų mokslininkas Chadwick. O dabar neutronai vartojami kaip geriausi šoviniai bombarduot ir skaldyt uraniumo atomams, gamint atominei galybei.

Įvairių elementų atomai turi po skirtingą skaičių protonų, neutronų ir elektronų. Taip antai, paprasto deguonies (oksigeno) branduolyje yra 8 protonai ir 8 neutronai; natro (sodium) atomo branduolyje 11 protonų ir 12 neutronų; švino atomo branduolyje 82 protonai ir 125 neutronai; paprasto uraniumo branduolyje (U-238) — 92 protonai ir 146 neutronai; atominėms bomboms vartojamo uraniumo U-235 atomo branduolyje yra 92 protonai ir 143 neutronai.

(Tąsa 5-me pusl.)

PATARIMAS

Patartina šį straipsnį pasilaikyti keletą savaičių. Kada skaitysite kitus Įvairumų raštus atominiais klausimais, gal kai kam bus naudinga patikrinti pavadinimus - terminus, kurie čia paaiškinti ir su kuriais teks susidurti sekamuose straipsniuose.

Kituose Įvairumuose taip pat bus braižinių, vaizduojančių atomus ir jų dalis.

Windsor, Ontario, nariai United Auto Workers, CIO, Lokalo 200, maršuoja gatvėmis pikiete aplink Fordo dirbtuves. Streikan išėjo 10,000 darbininkų kompanijai nesusitariant su darbininkais dėl algų.

IDIJOTO ATMINTIS IR KITI GABUMAI

Vienas silpnaprotis valstijinės prieglaudos įnamis Lapeer miestelyj, Michigane, turi nepaprastą atmintį. Jis atsimena, kokia buvo mėnesio ir savaitės diena net per 30 metų, kaip rašo Genetinės Psichologijos žurnalas.

Tas silpnaprotis, kitaip vadinamas idijotas, yra 29 metų amžiaus. Tyrimai parodė, jog kai kuriuose dalykuose jis teturi protinių gabumų tik tiek, kaip vidutinis pusantrų metų kūdikis.

Jis yra nebylys, bet pramokytas rašto. Skaičiuot raštu jis gali tiek, kaip vaikai nuo 6 iki 9 metų amžiaus.

Jo atmintis yra fotografinė. Sykį matytas daiktas taip ir pasilieka jo atmintyje, lyg jis tą daiktą visuomet matytų. Bet jam labai sunku arba neįmanoma padaryti išvadas iš to, ką jis mato ar skaito; jis nepajėgia sumegsti ryšių tarp daugumos dalykų, kuriuos paskirai atsimena.

Buvo ir daugiau silpnapročių, kurie turėjo stebėtinas atmintis.

Buvo ir genialių žmonių su nepaprastomis atmintimis. Taip antai, didysis rusų poetas Puškinas, kartą perskaitęs puslapį knygos, visą ji galėdavo žodis žodin pakartoti.

Žmogui reikalinga bent vidutinė atmintis, kad jis galėtų aukštesnio mokslo pasiekti arba šiaip plačiai apsišviesti. Bet vien tiktai gera atmintis dar nereiškia, kad žmogus ir bendrai protiniai gabus.

N. M.

Kur Šuo Galingesnis Už Žmogų

Spring Valley, N. Y., išėjęs iš namų pasivaikščioti, dėl miglos, buvo paklydęs šimtametis senukas Sol Mendelson. Jam negrįžus, šeima raportavo policijai. Visa šeima, įskaitant 18 anūkų ir 14 proanūnukų jo jieškojo. Jiems pagelbėjo vietos policija ir gaisragesiai. Visi privargo, bet per visą naktį senuko nerado.

Rytmetį iš Clarkstown pribuvo policijos viršininkas vedinas sekliu šunimi. Už penkiolikos minutų šuo su policistu jau buvo už mylios nuo namų ir ten atrado nuo uodų besiginantį, pavargusį senuką ant akmens besėdint.

S.

Ir Uodai Turi Nuo Karo Slėptuves

Iš New Brunswick, N. J., pranešama, kad bandymai purkšti 8 mylių plotą su DDT tikslu išnaikinti uodus davė tik dalinas, ne pilnas pasekmes. Daug uodų išlikę.

Priežastis, aiškina žinovai: nenorėta leisti per stiprios dozos ir per arti žemės ar vandens paviršiaus, kad nesunaikinti žuvų ir kitų gyvunėlių. Taipgi purkšta dienos metu, o tuomet uodai slypi po tankiomis žolėmis, lapais. Ant atviro lauko ar vandens tokia doza būtų sunaikinus uodus ir jų vikšrus, sako jie.

S.

ŠIMTMEČIŲ PROTAS MOKO KIEKVIENĄ--IR KRIENĄ

Gudrumo tikslas ir pareiga — bematant sužinoti, kur yra pakastas šuniukas.

Gudrumas yra arčiausias laipsnis prie laimės.

Žmonijos gudrumas— tai šimtmečiais sukuoptas vertingas žinojimas. Tai yra didelė tiesa ir kartu didelė naujiena: Krienas išleidžia tokią knygą, kurioj trumpais pareiškimais tilps daug tos amžinos tiesos.

Tai bus knyga, kurią rašė šimtai metų ir šimtai žmonių, na, žinoma, ir pats Krienas!

Po šimts pypkių, paibelių ir paralių — negalvojantis žmogus šiame gyvenime nieko nereiškia ir nieko negali!

Tikra tiesa yra basa ir be marškinių.

Kas stovėdamas miega, tas gulėdamas dirba.

Mįslės yra protui gimnastika, liežuviui darbas.

Pildamas vandenį iš vanos, neišpilk ir vaiko kartu.

Pjaudamas šaką ant kurios sėdi, pats nukrisi.

Lėčiau važiuosi — toliau būsi, — sakydavo rusai.

Žinojimas—tiesa, nemokslingumas tamsa, — tai vis rusų tiesa.

Laikyt liežuvį už dantų. tai dorų dora doriausia iš visų dorybių kitų. — Aforizmas iš lenkų.

Jeigu koks žmogus yra negeras, tai kalbė ir kitų žmonių, kad jo nepamokina, arba nemoka pamokinti, kaip būti geru.

Minerva — dievaitė išminties; Nirvana — dievaitė ubagų, ir abi be pinigų.

P. Krienas

RUGSĖJIS KAIPO AUDRŲ MĖNUO

Praeitų 45 metų eigoje iki 1944 m. pabaigos rugsėjo - September mėnesį siautė didesnės ir nuostolingesnės audros bei viesulai, negu bet kurį kitą mėnesį. Čia paduodame, kokių nuostolių buvo padaryta per audras rugs. įvair. metais.

1900 m. Galvestone, Tex., audroje žuvo 6,000 žmonių ir nuostolių padaryta už $20,000,000.

1909 m. Kūboje audra padarė nuostolių už $1,-000,000; Louisianos ir Mississippi valstijose audroje žuvo 350 žmonės ir nuostolių padaryta už $5,000,000.

1915 m. jūrų pakraščiu siautusioje audroje Jungtinėse Valstijose žuvo 275 žmonės ir nuostolių padaryta už $13,000,000.

1919 m. Key West, Floridoje, audra nuostolių padarė už $2,000,000; Corpus Christi, Texas valstijoj, žuvo 284 žmonės ir nuostolių padaryta už $20,000,000.

1926 m. siautusioje audroje Floridoje žuvo 100 žmonių ir nuostolių padaryta už 100 milionų dolerių.

1928 metų audroje Puerto Rico žuvo 300 žmonių ir nuostolių padaryta už 50 milionų dol. Floridoje žuvo 2,500 žmonių ir nuostolių buvo $25,000,000.

1935 m. siautusioje audroje Floridoje žuvo 165 civiliai žmonės ir virš 200 veteranų. Nuostolių padaryta už 6 milionus dolerių.

1938 m. siautusioj audroj Long Islande, N. Y., ir pietinėje Naujoje Anglijoje žuvo 600 žmonių ir nuostolių buvo $300,000,000.

1944 m. Didžioje Atlanto audroje žuvo 390 žmonių ir nuostolių padaryta už 100 milionų dolerių.

Bendroje sutraukoje praeitų 45 metų bėgyje, rugsėjo mėnesio audrose žuvo 11,164 žmonės ir nuostolių padaryta už $642,000,000.

P.

"GYVATĖ" LĖKTUVIUKAS NEPATARNAVO NACIAMS

Karo pabaigon vokiečiai pradėjo statytis mažiukus rakietinius lėktuvus, kurie po 7 mylias per minutę kilo aukštyn ir skrido 540 mylių per valandą, kaip pranešė Anglijos oro ministerija. Anglai tuos lėktuviukus praminė oro gyvatėmis.

Tokio lėktuvo tikslas buvo naikinti skrendančius būryje talkininkų bombanešius. Jo lakūnas turėjo užtaisyti mašineriją, kad automatiškai urmu laidytų rakietinius sproginius į talkininkų bombanešius. Tam tikras prietaisas lėktuve tuo tarpu išmesdavo laukan lakūną, kuris parašiūtu nusileisdavo žemyn.

Lėktuvas susidarė iš dviejų sukabintų dalių. Priešakinė dalis su rakietomis buvo skirta sunaikinimui. Pradėjus rakietoms veikti, užpakalinė lėktuvo dalis su varančiuoju mechnizmu atsikabindavo ir taip pat parašiūtu nusileisdavo. Taigi vokiečiai vėl galėjo vartoti užpakalinę jo dalį.

Šie lėktuvai buvo skiriami veikimui virš Vokietijos ir jos užimtų žemių. Bet naciai nepaspėjo gana tokių oro gyvačių prisistatyti; taigi jos praktiniai nepatarnavo Vokietijai apsiginti.

J. C. K.

Kiek Daugiau Moterų Negu Vyrų Amerikoj

Net jeigu visi pavieniai vyrai Jungtinėse Valstijose apsivestų, dar trys milionai moterų pavienėmis liktų, kaip su nuliūdimu skaičiuoja Jaunųjų Moterų Krikščionių Susivienijimo (YWCA) prezidentė J. Birdsall Calkins. Ji atranda, jog šiame krašte yra daugiau negu 12 milionų pavienių moterų virš 14 metų amžiaus ir tiktai 9 milionai pavienių vyrų.

MIRUSIŲJŲ LAIVAS

8-20-45 ❖ PARAŠĖ B. TRAVEN ❖ —35—

(Tąsa)

— Taip, tamsta tai sakėte, —tamsta prižadėjot man anglišką atlyginimą, — dar kartą aš surikau.

— Nešukaukit taip smarkiai, —tarė kapitonas ir pakėlė akis nuo sąrašo. — Kaip dabar čia yra, Dilse? Jei tamsta žmones samdot, aš noriu, kad viskas būtų tvarkoj.

Kapitonas puikiai vaidino. "Jorike" tikrai gali didžiuotis savo šeimininku.

—Apie anglišką atlyginimą aš iš viso nekalbėjau, — pasako arkliamainys.

— Tačiau vis dėlto apie jį tamsta kalbėjote. Aš galiu prisiekti. — Tą mažytį teisės kampelį, kuris man liko, aš noriu ginti iki paskutiniųjų.

— Priesiekti? Nedarykite neteisingos priesaikos, vyruke. Aš gerai žinau, ką aš tau sakiau, ir taip pat visai tiksliai žinau, ką man atsakei. Čia ant laivo aš turiu pakankamai liudininkų, kurie buvo prie manęs, kai aš su tavim derėjausi. Esu pasakęs "angliškais pinigais", bet bet apie angliška atlyginimą aš nesakiau nė vieno žodžio.

Tas šuo buvo teisus. Ištikrųjų jis buvo kalbėjęs apie angliškus pinigus, o žodžio atlyginimas visai net neminėjo. Aš, žinoma, supratau, kad tai bus angliškas atlyginimas.

—Na, tai gerai, atrodo, kad dabar jau viskas tvarkoj, —patvirtino dabar ir kapitonas. —Žinoma, tamstos alga bus sumokėta anglų pinigais: svarais ir šilingais. Už viršvalandžius mokama penki pensai. O kur tamsta norite išlipti iš mūsų laivo?

— Artimiausiame uoste, į kurį mes įplauksime.

— Topadaryti tamsta negalite, —šaipydamasis tarė arkliamainys.

— Taip, aš galiu.

— Negalite, — vėl jis pakartojo. — Tamsta esate pasamdytas iki Liverpulio.

— Visai teisingai, apie tai aš ir galvojau, tariau aš. —Juk mes dabar ir plaukiame į Liverpulį.

— Ne, —atsakė kapitonas, —mes uoste persiregistravom, jog plauksim į Graikiją, bet aš dabar pakeičiau kursą ir mes dabar plaukiame į Šiaurės Afriką.

Persiregistruoti ir kelionėj pakeisti kursą. Ei, mielas drauguži, tu esi man aiškus. Maroko ir Sirija moka geras kainas už— — —.Ir jei tu dar greitai ir laimingai gausi pinigus, tai būsi pasamdytas į didžiulę ilgą kelionę. He? Nuo sūriojo vandens žuvies, kuri plaukiojo tiek daugely jūrų, tu nieko negali nuslėpti. Tai būtų nebe pirmas tokios rūšies mano žygis.

— Tamsta man sakėte, jog plaukiate Liverpulin ir pabrėžtinai paminėjot, jog Liverpuly aš galėsiu iš tarnybos pasitraukti, —susijaudinęs rėkiau kišenvagiui.

— Nė vieno žodžio nėra teisybės, ką jis čia kalba, kapitone, —tarė gudrus žaliūkas. —Aš jam sakiau, jog mes turime gabalinių prekių į Liverpulį, ir tenai jis galės pasitraukti iš tarnybos, kai tik mes nuplauksime į Liverpulį.

— Tai viskas tvarkoj, — dabar patvirtino ir kapitonas. — Mes turime į Liverpulį nugabenti aštuonias dėžes sardinų alyvoje, gabalinių prekių, kurias reikia nugabenti terminuotu laiku. Galutinis pristatymo į Liverpulį terminas yra už aštuoniolikos mėnesių. Taigi, dėl šių aštuonių dėžių, kurios yra šalutinis krovinys, negaliu gi aš plaukti į Liverpulį. Jos į laivą yra paimtos prie progos, už pervežimą beveik nieko nemoka. Jei aš gausiu daugiau prekių, jei jų nugabenimas man apsimokės, tai, žinoma, jau ir per ateinančius šešius mėnesius galėsim plaukti į Liverpulį.

—Tai tamstai tuomet reikėjo pasakyti, kad tai ne gabalinės prekės, bet pripuolamos prekės, kurias turite nugabenti į Liverpulį.

— Apie tai nieko neklausei, —prieštarauja man arkliamainys.

Graži kompanija. Šmugelis, pareiškimų falsifikavimas, uostų mainymas, krypties keitimas ir plaukiojimas mirusiųjų laivu. Palyginus su jais, ankstyvesniųjų laikų jūros plėšikas, piratas, būtų garbingas žmogus. Tarnauti piratų laive nėra gėda, ten nereikia išsižadėti nei pavardės, nei tautybės. Plaukti su piratais yra garbės reikalas. Tuo tarpu plaukiant šiuo laivu burnoj juntamas toks skonis, kurį aš ilgai bandysiu nuryti, kol galutinai jį nurysiu ir suvirškinsiu.

—Norite pasirašyti čia savo pavardę?

Kapitonas padavė man plunksnakotį.

— Čia! Ne! Niekumet! — Surikau pasipiktinęs.

— Kaip norite. Misteri Dilse, prašau, pasirašykite čia liudininku!

Šis kišenvagis, šis arkliamainys, šis sukčius, šis apgavikas, šis tipas, jam būtų buvusi per daug padori ir garbinga virvė, kuria buvo pakarta du tuzinai galvažudžių, dabar dar už mane pasirašys! Šis dvesena neturi teisės net ir po mano išgalvotąja pavarde kišti savo sudžiūvusių rankų.

—Duokite čia, kapitone, aš pats pasirašysiu, juk viskas tačiau tėra mėšlas su snargliu.

"Helmontas Rigbay, Aleksandrija (Egiptas)."

Štai stovi tas parašas. Tvirtas ir tikras. Na, "Jorike", hoiho! Dėl manęs eik nors ir į pragarą. Dabar man viskas, viskas vistiek. Pranykęs iš gyvųjų. Sudūlėjęs. Pasauly neliko net jokio mano kvapelio.

Holla—he! Holla—he! Hoiho!
Bet aš ne jūroj guliu,
Aš mirusių laivu plaukiu
Taip toli nuo saulėtojo New Orleano,
Tai toli nuo mielosios Luizijanos.

Holla—he! Morituri salutant! Modernieji gladijatoriai sveikina tave, o Ceasar Augustus Capitalismus! Morituri salutant! Mirčiai pasmerktieji sveikina tave, o imperatoriau Cezari Auguste, mes esam pasirengę mirti už tave, už šventąjį ir garbingąjį apdraudimą.

O laikai, o papročiai! Gladijatoriai, apsišarvavę blizgančiais šarvais, įžygiuodavo į areną. Fanfaros gausdavo ir cimbolai skambėdavo. Gražios moterys mosikuodavo jiems iš už barjerų ir numesdavo jiems savo auksu išsiuvinėtas skepetaites, nosines, gladijatoriai pakeldavo jas, prispausdavo prie savo lūpų, kvėpuodavo svaiginantį kvapsnį ir saldžia šypsena padėkodavo joms ir pasveikindavo jas. Sujaudintai ir sužavėtai miniai šaukiant, ūžiančiai karo muzikai skambant, jie iškvėpdavo paskutinį savo atsidūsimą.

Tačiau mes, šiandieniniai gladijatoriai, mes žūstame mėšle. Mes esame per daug nuvargę, kad galėtumėm nusiprausti. O kam, tiesą sakant, ir praustis? Mes išalkstame, kadangi užmiegame prie pat dubens. Mes peralkstame, kadangi bendrovė turi taupyti, kad galėtų atsispirti konkurencijai. Mes mirštame apsirengę skarmalais, tylėdami, giliai mašinų skyriuj, ant parinktojo tinkamo rifo. Pamatom besiveržiantį vandenį ir mes nebegalime iš čia išlysti. Mes tikimės, jog katilas sprogs, kad viskas tuomet būtų greitai baigta, kadangi mūsų rankos yra suspaustos, pečiaus durelės yra atviros ir skaisčiai degą angliai pamažu ėda mūsų kojas ir blauzdas. Vargšas katilo bomas? Jis prie to yra jau pripratęs. Jam nusideginimas ir nusiplikinimas nieko nereiškia.

Mes mirštame be fanfarų muzikos, be gražių moterų šypsenų, be sujaudintos iškilmingai nusiteikusios minios pritarimo šūkių. Mes mirštame tylėdami ir skarmaluose dėl tavęs, o Cezari Auguste! Valio tau, imperatoriau, mes neturime jokių vardų, mes neturime jokių tautybių! Mes esame niekas.

Valio tau, Cezari Auguste imperatoriau, tau nereikės nė vienai našlei ir našlaičiams mokėti pensijos! Mes, o Cezari, esame ištikimiausi tavo tarnai. Mirti pasmerktieji svekina tave!

(Daugiau bus)

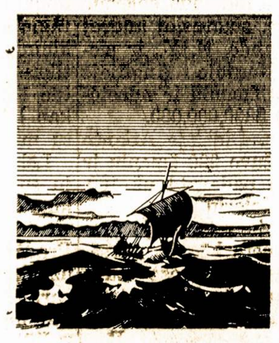

Montello, Mass.

Laisvėje, korespondencijoje iš 11 d. rugsėjo įsiskverbė klaida. Ten nepaskelbta tūlų aukavusių vardai. Būtent apsilenkta, kad Viktorija Saulėnienė saukavo $5 dėl LPTK. Auka priimta per drg. A. Kukaitienę, kuri daug darbavosi.

W. Yurkevičius.

Ką Žinai, Ant Kupros Nenešioji

(Tautosaka)

Kvaili juokai į barnį veda.

Karti, tarytum marčiai anyta.

Vogtu arkliu kalėjiman važiuoja.

Vasaros prakaitas žiemą šildo.

Marčiai dantis gelia, o anyta dejuoja.

Tinka, kaip karvei balnas.

Svetima duona karti.

Seno sveikata — jauno liga.

Nedėvėjęs lopyto, neturėsi naujo.

Senoj ugniavietėj geriau ugnis kūrenas.

Kiekviena šeimininkė kitaip puodus maišo.

Iš adatos kirvio nepadaryti.

Darbymety ir akmuo kruta.

Dievui netikęs, velniui nereikalingas, — žmonėms pavojingas.

Kas saldžiai kalba, tas karčiai vaišina.

— Kvailio liežuvis galvos nesiklausia.

— Svetimoj kišenėj skatikas auksinu virsta.

— Galvos netekęs, kepurės verkia.

— Šovė vilką, pataikė avinui.

Surinko **P. K.**

Padvigubinta Dovana Punktais Už Panaudotus Riebalus

4 punktai vietoj 2 už kiekvieną svarą!

KIEKVIENA iš jūsų šeimininkių Amerikoje gali savoje virtuvėje pagreitint sugrįžimą daugiau muilų ir visų taikos meto daiktų, kurių jūs taip ilgai laukėte. Jūs galite tatai padaryti, daugiau taupydamos panaudotų riebalų... kiekvieną lašą, kurį jūs galite išgramdyti ar nugraibyti. Tatai būtinai reikalinga, kaip ir bet kada pirmiau. Taigi taupysite, ar ne?

Jūs Amerikos moterys atlikote puikų darbą, taupydamos panaudotus riebalus karo metu, bet pergalė neužbaigė to reikalo. Riebalų kiekis muilui ir kitiems ilgai-lauktiems produktams gaminti yra milionais svarų **mažesnis** 1945 m., negu buvo 1944 m. Štai kodėl valdžia skiria keturis racionavimo punktus vietoj vieno už kiekvieną jūsų pristatomą svarą panaudotų riebalų.

Nugraibant, nusemiant ir išgramdant kiekvieną paskutinį panaudotų riebalų lašą, jūs galite padėt ir pačios sau greičiau padaugint muilų, muilo skutenų ir miltelių. Ir ne tik muilų. Bet nylonų, medvilnės audimų, elektrinių skalbtuvų, prosų, šaldytuvų, automobilių ir tūkstančių kitų taikos laiko produktų, kurių mes laukiame.

Sutaupyti riebalai jūsų virtuvėje yra labai reikalingi pagelbėt vėl gamint taikos meto reikmenis... taip pat jums... ir greičiau. Taigi ar ne tęsite gerąjį darbą, nors karas ir pabaigtas? Jūs padėsite patenkinti savo reikalus dėlei muilų ir kitų civilių reikmenų, apie kuriuos svajojate. Atsiminkite, jog kiekvienas sutaupytas riebalų lašas tebėra labai svarbus. Taupysite, argi ne?

Jūsų Sutaupyti Riebalai padeda Gaminti Taikos Meto Produktus, kurių Jūs Norite

Mūsų skaitytojai raginami remti tuos biznierius, kurie skelbiasi dienraštyje Laisvėje.

Telef. HUmboldt 2-7964

J. J. Kaškiaučius, M. D.

530 Summer Ave. Newark, N. J.

VALANDOS: 2—4, 6—8 Sekmadieniais nėra valandų.

Lietuviškas

Traktyrius

Didelis pasirinkimas visokių vynų ir degtinės

Geri Užkandžiai

Juozas Zeidat

Savininkas

411 Grand St. Brooklyn

J. GARŠVA

GRABORIUS-UNDERTAKER

Laidotuvių Direktorius

VELTUI ŠERMENINĖ (KOPLYČIA)

Parsamdo automobilius ir karietas veselijom krikštynom ir kitkam.

231 Bedford Ave.

BROOKLYN

Telephone: EVergreen 8-9770

NAMŲ SAVININKAI!

Pasimatykite Su Lietuviu Stogdengiu VINCU KRIAUČIŪNU

Jei jūsų namui reikia naujo stogo ar jei stogas reikalauja pataisymų, Kriaučiūnas jums atliks. Jei per stogą varva, paveskite mūsų patyrusiems stogdengiams, o jie suras priežastį ir tuojau pataisys mažais kaštais.

SENUS NAMUS APDAROME ŠINGELIAIS IR JIE ATRODO KAIP NAUJI.

Stogų ar Namų šingeliavimo reikalu kreipkitės

NATIONAL ALCALA INDUSTRIES

355 Union Ave., cor. Grand St., Brooklyn, N. Y.

Telefonas EVergreen 4-0753.

GREEN STAR BAR & GRILL

Lietuviškas Kabaretas

Kas nori gražiai laiką praleisti pasilinksminti ir pasišokti užeinu pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.

Ateikite pasimatyti su Giviais.

GERIAUSIAS ALUS BROOKLYNE

PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ

459 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

(Skersai nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

Lietuvių Kūro Kompanija

Nelaukite, iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutiniam kavalkui, užsisakykite iš anksto, nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.

Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turi Oil Burners. Kūro Reikalu prašome kreipti

Tru-Ember Fuel Co., Inc.

496 GRAND ST. BROOKLYN. N. Y.

Telefonas EVergreen 7-1661

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniška patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.

PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

ATOMINĖ GADYNĖ

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

ATOMINIS NUMERIS IR ATOMINIS SVORIS

Kiekvieno elemento atomas turi savo numerį ir savo svorį. Atomo numeris yra toks, kaip protonų skaičius atomo branduolyje. Pavyzdžiui, vandenilio atome yra vienas protonas; tai ir atominis vandenilio numeris yra 1. Helijaus atomo branduolyje yra du protonai, todėl jam skirta num. 2. Uraniumo atomo branduolys turi 92 protonus, taigi ir jo numeris yra 92, ir t.t.

Atominis bet kurio elemento atomo svoris yra jo protonų ir neutronų skaičius, sudėjus juos sykiu. Taip antai, helijaus atomas turi 2 protonus ir 2 neutronus; tad atominis helijaus svoris yra 4. Švino atomo branduolyje yra 82 protonai ir 125 neutronai; juos sudėjus, gauname 207; todėl ir atominis švino svoris yra 207. Bombinio uraniumo U-235 atomas turi 92 protonus ir 143 neutronus; tai atominis jo svoris yra 235.

Protono svoris yra laikomas lygiu su neutrono svoriu.

Vandenilio (hydrogeno) atomas yra lengviausias iš visų. Jo branduolyje tėra tik vienas protonas ir nė jokio neutrono. Todėl atominis vandenilio numeris ir atominis jo svoris yra tas pats —1.

Vandenilio atomas, kaipo paprasčiausias ir lengviausias, yra priimtas svarsčiu visų kitų elementų atomams. Deguonies (oxygeno) atomas — 8 protonai ir 8 neutronai — sveria 16 kartų tiek, kaip vandenilio atomas. Aukso atomas (79 protonai ir 118 neutronų — viso 197) sveria 197 sykius tiek, kaip vandenilio atomas. Tokiu būdu ir nustatoma įvairių elementų atominiai svoriai, naudojant vandenilio atomą kaip saiką.

O vandenilio atomas neapsakomai lengvas. 300 sekstilionų vandenilio atomų tesveria tiktai vieną gramą, o penktukas (nikelis) sveria penkis gramus.

Elektronai.

Elektronai yra negatyvės, minusinės elektros dalelės. Elektronai taip begaliniai lengvi, kad jų svoris neskaičiuojamas. Koks smulkutis yra elektronas, suprasime iš to, jog vidutinis žmogaus plaukas skersai yra 5 bilionus kartų storesnis už elektroną.

Aplink kiekvieno elemento atomo branduolį sukasi tiek elektronų, kiek branduolys turi protonų. Vandenilio atomas turi tik vieną protoną, tai tik vienas elektronas aplink jo branduolį ir telaksto. Kadangi deguonies atomas turi branduolį su 8 protonais, tai aplink jį sukasi 8 elektronai. Uraniumo atomo branduolyje yra 92 protonai, todėl aplink jį laksto 92 elektronai, pasiskirstę į kelis ratus ir visomis pusėmis.

N. M.

KRISLAI

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

dies milicija." O kas blogiausia, kad tie atleisti smetoniniai "policininkai negalėjo gauti jokios kitos tarnybos." Gi eiti žemę arti arba dirbtuvėje prie varstoto prakaituoti, Vaitkaus supratimu, tiems ponams didžiausias pažeminimas!

★ ★ ★

Tai dar ne viskas. Pabėgėliui su naciais iš Lietuvos dar baisesnė socialistinė santvarka buvo tame, jog joje, pavyzdžiui, "Skuodo liaudies milicijos viršininku buvo paskirtas **batsiuvis** Baranauskas." Ne ponas, o darbininkas!

Ar bereikia didesnio pasityčiojimo iš visų ponų? Argi gali tokia santvarka patikti Vaitkui ir kitiems smetonininkams!

Spalių 2-rą, Miesto Salėj šaukiamas viešas posėdis, kuriame piliečiai ir įstaigos turės teisę pasisakyti už ar prieš perkrikštijimą New Yorko 6-tos Avenue į Avenue of the Americas.

Už pardavinėjimą degtinės stiklelio po $1 laike bolės žaismės Polo Grounds, Floyd Wilder, 31 m., 110 Lenox Ave., nuteistas pasimokėti $200 ir 100 dienų kalėti.

Dar Vienas Pranešimas Organizacijoms-Veikėjams Ir Gal Bus Paskutinis

Filmininkas George Klimas

(Kalbančiųjų Paveikslų Gamintojas)

Tūlas laikas atgal paskelbiau, kad esu pakviestas per L.D.S. 9-tą Apskritį atvykti į East St. Louis ir į kitus miestelius Illinois valstijoj, ir prašiau kitų valstijų bei miestų, kurie norėtų, kad aš parodyčiau savo paveikslus, atsikreipti. Iš anksto žinant, būtų galima padaryti tinkamas planas ir patarnaut už žemą kainą.

Tačiau, į tą mano paskelbimą atsišaukė tik vienas kitas, ir tai vienas iš vieno krašto šalies, kitas iš kito krašto. Taip, gerbiamieji, negalima. Arba jei ir būtų galima iš mano pusės, tai jums prisieitų perbrangiai. Mat mano laikas ir mašinerija brangi. Taigi dar vieną kartą pranešu ir prašau gerai įsitėmyti:

1. Ateinančiuose kuopų ir draugijų susirinkimuose apsvarstykite ar norėsit, kad aš jūsų miestelį aplankyčiau, apie kokį laiką ir kokias filmas pageidautumėt.

2. Aš galiu duoti filmas kokios tik yra pagamintos ir galimos gauti.

3. Aš turiu filmas, kurių neturi kiti, štai jos: Pasiskelbimas Lietuvos Sovietine. Vilniaus Išlaivinimas ir dabar naujai pertaisyta ir (spalvuota) pirmutinė lietuvių kalboj filma:

"KUPROTAS OŽELIS"

Užtikrinu, kad dabar patenkins visus, kur tik bus rodoma, nes mūsų žymieji aktoriai gražiai vaidina ir puikiai dainuoja 10 gražių liaudies dainų. Rodymas "Kuprotas Oželis" filmos, užima 55 minutes. Muzikalė komedija iš Lietuvos gyvenimo.

Greitai atsišaukite, nes tik tinkamai suplanavus maršrūtą, geros pasekmės tegali būti.

GEORGE KLIMAS

128 — 19th St., Brooklyn 32, N. Y.

Bud Elmer Linderman, 23 m., rodeo žvaigždė, pats pasidavė jo ieškančiai policijai. Jo ieškojo dėl mirtinai primušimo detektyvo McGrath su juos susidūrus viešbučio Belvedere aludėj, New Yorke. Linderman gynėsi nebuvęs susikirtime.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACTS OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912, AND MARCH 3, 1933

Of Laisve, published daily except Sunday at Brooklyn, N. Y. for October 1, 1945.

State of New York.
County of Kings.
ss.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Mary Sincus, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that she is the Business Manager of the Laisve and that the following is, to the best of her knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, as amended by the Act of March 3, 1933, embodied in section 537, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:

Publisher Laisve, Inc., 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Editor Roy Mizara, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Managing Editor Roy Mizara, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Business Manager Mary Sincus, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

2. That the owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding one per cent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a firm, company, or other unincorporated concern, its name and address, as well as those of each individual member, must be given.)

Laisve Inc. 46 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.

Pres.—Joseph Weiss, 857 55th St., Brooklyn, N. Y.

Vice-Pres. — Eva Mizara, 37-06 72nd St., Jackson Heights, N. Y.

Sec'y-Treas. — D. M. Sholomskas 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state.)

Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc., 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

J. Kairys, 17-11 Suydam St., Brooklyn, N. Y.

G. Nalivaika, 8448 — 89th St., Woodhaven, N. Y.

Geo. Zablackas, 70-42 Link Court, Maspeth, N. Y.

D. M. Sholomskas, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

P. Taras, 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

H. Yeskevich, 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

A. Gilman, 131-47 230th St., Springfield Gardens, N. Y.

P. Bechis, 4 Morris Lane, Great Neck, N. Y.

Frank Buck, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

J. Grubis, 56 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.

A. Balciunas, 321 Chauncey St., Brooklyn, N. Y.

Ch. Balchunas, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the twelve months preceding the date shown above is 15,453. (This information is required from daily publications only.)

MARY SINCUS,
Business Manager.

Sworn to and subscribed before me this 29th day of September, 1945.

LILLIAN BELTE,
Notary Public Kings County,
Clerk's No. 780, Reg. No. 641-B-7.
Commission Expires March 30, 1947.

LICENSES

WHOLESALE AND RETAIL

Beer, Wine, Liquor

NOTICE is hereby given that License No. L 1147 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 158 Wyckoff Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

RUDOLPH BECK & J. J. CLARSON
158 Wyckoff Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 307 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 263 New Lots Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

SAM BRODERSON
(B. & B. Delicatessen & Rest.)
263 New Lots Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 253 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1087 Blake Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

ARNOLD DERENFELD
1087 Blake Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 709 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 784 Blake Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

PAULINE KOMACK
784 Blake Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 607 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1102 Clarkson Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

LOUIS NOGIN
1102 Clarkson Ave., Brooklyn, N. Y.

LICENSES

WHOLESALE AND RETAIL

Beer, Wine, Liquor

NOTICE is hereby given that License No. DW 105 has been issued to the undersigned to manufacture wine under the Alcoholic Beverage Control Law at 1080 Fulton St., Borough of Brooklyn, County of Kings.

MORRIS SLEPIAN
d-b-a Metro Wine Co.

NOTICE is hereby given that License No. GB 7149 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 220 Roebling Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

JOSEFA REY
220 Roebling St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 4617 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 386 Dumont Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

SAM BERKEN
386 Dumont Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 4768 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 442 DeWitt Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

ALEX LIEBER
442 DeWitt Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 7192 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 3910 — 15th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

MORRIS GOLDFARB
3910—15th Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1701 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 195 Hoyt Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

SOPHIE MULLER
195 Hoyt St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1740 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 727 Schenck Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

JOSEPH CARBONE
727 Schenck Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 7739 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1102 Blake Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

EMANUELE CAFISO & ROSARIA BOSCARINO
Adm. of Estate Sal. Boscarino
1102 Blake Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1745 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 330 Hailsey Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

EDWARD GEORGE LEADER
330 Halsey St., Brooklyn, N. Y. R

NOTICE is hereby given that License No. GB 1578 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 638 Wythe Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

JACOB WEINER
638 Wythe Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1908 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 4302 — 14th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

IRVING GOLDWASSER
4302 — 14th Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 10473 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 811 — Avenue U, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

HARRY A. SHUGAR
811 — Ave. U, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 5063 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 533 Park Place, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

CHARLES ANDERSEN
533 Park Pl., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 4627 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 127 Patchen Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

CHARLES COLLETTI
127 Patchen Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 7218 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 67 Irving Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

ANDREW MIONE
67 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 1307 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 405 — 3rd Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

STELLA CYBULSKI
405 — 3rd Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 606 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 526 Livonia Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

EVA SHERRY
526 Livonia Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 629 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 479 Livonia Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

ROSE KELLNER
479 Livonia Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 690 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 623 Livonia Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

DAVID SUGARMAN
623 Livonia Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 136 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 415 Sutter Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

BENJAMIN FARBER
415 Sutter Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 288 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 26A Sutter Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

DAVID ALPERT
26A Sutter Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 1437 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 608 East New York Ave., Borough of B'klyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

LEONARD DAMATO
608 East New York Ave., Brooklyn, N. Y.

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

REIKIA VYRŲ
Prie
Išdirbimo Plastikų
48 Valandų Savaitė
Nuolatinis Darbas
Užsitikrinkite Nuolatinį Darbą
Pas
CATALIN CORPORATION OF AMERICA
Fords, N. J.
(229)

REIKIA VYRŲ
Dirbti prie Medelių Auginimo
Nuolatinis Darbas. Ofisas Randasi Arti Boro Bus Route.
LOVETT'S NURSERY, INC.
Little Silver, N. J.
TEL. RED BANK 2200
(234)

TIRPINTOJAI
BERNIUKAI PRIE KIRPIMŲ AR DARBININKAI ABELNAM DARBUI
PRESSMANAI
Nuolatiniai Darbai
WARREN BROS. CORP.
22 SOUTH AVE. WEST,
CRANFORD, N. J.
(229)

ELECTRIC SPOT WELDERS
FABRIKE PADĖJĖJAS IR PAGELBININKAI
NUOLATINIS DARBAS. PAKILIMAI MODERNIŠKA DIRBTUVĖ
Lenox Metal Mfg. Co.
63-02 59TH AVE., MASPETH, L. I.

APVALYTOJAI
Pastovus darbas bankoje, su patogiais ofisais Manhattan, Bronx ir Brooklyn. 5-kių Dienų savaitė. Alga $125 į mėnesį pradžioj. Kreipkitės ant 3-čių lubų, 41 Broad Street, N. Y. C.
(233)

POPIERINĖS DĖŽĖS
Patyrę Kerčių Apkarpytojai ir Scorers
ESSEX PAPER BOX MFG. CO.
281 ASTOR ST., NEWARK, N. J.
(229)

REIKALINGI
Ant Aslos Core Makeriai
Squeezer Mašinos Molderiai
Paprasti Darbininkai
Brakeshoe ir Castings Division
AMERICAN BRAKE SHOE CO.
MAHWAH, N. J.
(231)

VYRAI—BERNIUKAI
GERA ALGA. VIRŠLAIKIAI.
Lengvas Darbas. Nuolatinis darbas. Vienoj iš didžiausių mullo išdirbystėje
JOHN T. STANLEY CO., Inc.
642 WEST 30TH ST., NEW YORK
(X)

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

NAMŲ APŽIŪRĖTOJA, Patyrusi. Pilna Priežiūrėtoja. Nakvot ant vietos. Nuosavas kambarys. 3 suaugę žmonės. Brooklyne, $40 į savaitę.
DEWEY 2-9660.
(231)

REIKALINGOS PATYRUSIOS MERGINOS PRIE KNYGŲ APDARYMO.
Nuolatinis darbas. Gera Alga.
A. HOROWITZ & SON, 115 MYRTLE AVE., TEL. PASSAIC 3-0212. PASSAIC, N. J.

MOTERYS
Fabriko darbas. Nuolatiniai Darbai.
B. D. KAPLAN & CO.,
7 VESTRY ST., N. Y.
(arti Canal St. Stoties, IRT ir 8th Ave. Subvėm)
(229)

POPIERINĖS DĖŽĖS
Patyrusios Į Vidų Lenkėjos Strippers ir S. & S. Operatorės
ESSEX PAPER BOX MFG. CO.
281 ASTOR ST., NEWARK, N. J.
(229)

MERGINOS—MOTERYS
GERA ALGA—VIRŠLAIKIAI
Lengvas Darbas, Nuolatinis darbas. Vienoj iš didžiausių mullo išdirbystėje
JOHN T. STANLEY CO., Inc.
642 WEST 30TH ST., NEW YORK
(X)

VALYTOJOS, Ofisinių Namų, Nuolat, $31, įskaitant viršlaikius.
INGE, 59 Pine St., New York City.
(X)

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

TOOL ir DIEMAKERS
Patyrę Dirbime PLASTIC MOLDS
Pageidaujama, Bet Nebūtina
Naujos ir Didesnės Progos PLASTIKOSE
TAIPGI
DIE SET-UP VYRAS REIKALINGAS
KREIPKITĖS
Plastic Manufacturers, Inc.
280 Fairfield Ave.
Stamford, Conn.

REIKIA VYRŲ
Sodno Aptvarkymo Darbas
NUOLATINIS DARBAS.
GERA ALGA.
Vasileff Nurseries, Inc.
North Street, Greenwich, Conn.
TEL. GREENWICH 242.
(230)

VIRTUVĖS DARBININKAI
Ar Puodų Mazgotojai gražiausiame Connecticut'o Restaurante. Turi būt geri valytojai. Kreipkitės tuojau, Chimney Corner Inn, Merritt Parkway ir Long Ridge Road, Stamford, Conn. Long Ridge Busas iki durų. Telef. STAMFORD 3-2617.
(230)

FOUNDRY WORKERS
TIRPINTOJAI
VYRAI PRIE ŠILIAMOS
TEKINTOJAI
CHIPPERS
PATTERN MAKER
VYRAI PRIE PATAISYMŲ
National Bearings Division
American Brake Shoe Co.
364 NINTH ST., JERSEY CITY, N.J.

KEPĖJAI
DU PRIE STALŲ, duona ir bandukės; kėksų pagelbininkai ir antrarankiai; geros valandos ir alga. Kreipkitės tuojau.
MANVILLE BAKERY, 76 MAIN ST., MANVILLE, N. J.
(229)

PAPRASTI DARBININKAI. Kreipkitės į Miestuką Bloomfield, Maintenance Building, Gale Llewellyn Avenue, Bloomfield, N. J.
(229)

SANDĖLIUI BERNIUKAI
PAKUOTOJAI
ABELNAM VISUOMENĖS APTARNAVIMUI
Lengvas Darbas Sandėlio Rūme
Nuolatinis Darbas
S. E. & M. Vernon, Inc.
801 Newark Ave., Elizabeth, N. J.
MATYKITE MR. HOAGLAND
(232)

PATRINŲ DARYTOJAI
Pirmos Klasės
Kreipkitės
TAMBERG PATTERN WORKS
38-13 10TH ST.,
LONG ISLAND CITY.
(231)

VERPĖJAI
AUKŠTOS ALGOS
Geriausios darbo sąlygos
Kreipkitės į Ofisą
SAN GIOVANNI & CO., INC.
112 WEST 21ST ST.
NEW YORK CITY
WATKINS 9-8545
(231)

PAGRAŽINIMŲ iš geležies ir bronzo metalo dirbėjai, geraį išlavinti; pokarinis darbas, dirbtuvė, išdirbanti pagražinimus, nacionaliai svarbioms organizacijoms.
MORAN, VANDERBILT 6-2181
(231)

REIKALINGI VYRAI MEDŽIAM PRIŽIŪRĖTI, darbas aplink MONTCLAIR ir ORANGES; aukštos algos geriem vyram; prosos mokiniam.
FRANK B. SWIFT CO., CALDWELL 6-1731
(234)

PAGELBININKAI PRIE RAKANDŲ KRAUSTOMOJO VEŽIMO
Nesikreipkite, jei nesate patyrę ir pageidaujanti nuolatinio darbo.
RIMBACK STORAGE CO.
385 MILLBURN AVE., MILLBURN, N. J.
SOUTH ORANGE 2-3444 ar MILLBURN 6-2000
(229)

MEDŽIŲ APŽIŪRĖJIMUI VYRAI. Kreipkitės į Miestuką Bloomfield, Maintenance Building, gale Llewellyn Avenue, Bloomfield, N. J.
(229)

REIKIA VYRŲ
90c Į VALANDĄ
PAPRASTAI DIRBAMA VIRŠLAIKIAI
Glendale Steel Corp.
Cooper Ave. & Dry Harbor Road
GLENDALE, L. I.
Telephone: HAVEMEYER 8-1100
(229)

APVALYTOJAI, Ofisų Būdinkuose. Nuolat, Dienomis ir Naktimis. $37.25 Mokėkite Mrs INGE, 59 Pine Street, New York City.
(X)

MALE and FEMALE
VYRAI ir MOTERYS

MERGINOS - VYRAI
KELETAS TAIKOS LAIKU DARBŲ DABAR YRA ATVIRI
Stokite į Pokarinį Darbą
Vakacijos su Alga, Grupinė Apdrauda.
KREIPKITĖS
EGG-SAFETY CARTON CORPORATION PLANT
PIERMONT, N. Y.
KLAUSKITE MR. MOTH AR MISS STEARNS
TELEFONAS PIERMONT 1
(231)

George Allen, 15 metų, mirė policijos pašautas ant stogo savo namų, 274 W. 117th St., New Yorke. Policija teisinasi, kad Allen, kuris buvo paleistas pataisoms, kaipo jaunametis prasikaltėlis, bėgo nuo policijos ir būk grąsinęs policistui peiliu.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Rezoliucija Prezidento Trumano Programos Klausimu

Prez. Trumanas pasiūlė kongresui rekonversijos programą, kurioj buvo sužymėta visa eilė demokratinei visuomenei naudingų pasiūlymų, būtent, didesnis bedarbiams atlyginimas, darbininkams algų pakėlimas, karo veteranų tinkamas priėmimas ir aprūpinimas, pastovūs darbai visiems darbininkams ir tt

Prezidentas reikalauja tuos pasiūlymus padaryti įstatymais, bet reakciniai kongresmanai ir senatoriai tam priešinasi.

Brooklyno lietuvių susirinkimas, įvykęs rugsėjo 28 d., Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubo svetainėj, 280 Union Ave., pilnai užgiria prez. Trumano rekonversijos programą ir ragina tą programą priimti.

Nutarta šią rezoliuciją pasiųsti New Yorko senatoriam, kongresmanam ir spaudai.

Susirinkimo pirm.
J. Gasiunas

Žydų Demonstracija už Palestiną

Didžiojo New Yorko žydų organizacijos šaukia masinį mitingą Madison Square Gardene šį sekmadienį, rugsėjo 30-tą, 8 val. vakaro. Protestuos prieš Anglijos taip vadinamą British White Paper, pastojantį kelią benamiams žydams įvažiuoti į Palestiną.

Peter V. Cacchione, brooklynietis Miesto Tarybos narys, atsišaukė "į visų tautų ir tikybų piliečius Brooklyne" paremti mitingą ir teisę "įsisteigti žydų Nacionalius Namus laisvoje ir demokratiškoje Palestinoje." Įžanga yra nemokama.

Dariaus-Girėno Paminklo Reikalams Šaukiama Konferencija

Dariaus Girėno Paminklui Statyti Komitetas šaukia to paminklo reikalais konferenciją. Įvyks spalių (Oct.) 14-tą, 2 v. po pietų, Lietuvių Am. Piliečių Kliubo svetainėj, 280 Union Ave., Brooklyne.

Atstovybė—vienas nuo draugijos ir po vieną nuo kas 50 narių.

Po konferencijos, 6 val. vakaro, toj pat salėje, įvyks pramoga — bankietėlis. Įžanga $1.25.

Apie konferencijos tikslą, komitetas savo kvietime, be kitko, sako:

"Paskiausioji draugijų konferencija, įvykusi birželio 6 d., 1943 m., Brooklyne, nusistatė prieš Lituanicos Aikštę, kuri pradžioje buvo užgirta paminklui statyti ir patarė komitetui teirautis naujos vietos. Šiuo reikalu buvo kreiptasi į New Yorko miesto parkų komisionierių p. Moses ir gautas atsakymas: viešam parke paminklam vietos aprubežiuotos ir, apart to, turėtų būti aukštos vertės paminklas. Patarta pasitenkinti Lituanicos Aikšte . . .

"Bet, svarbiausias klausimas, be kurio negalima pradėt paminklą statyt, tai pinigai. Paminklo Fonde yra $2,698.76 . . .

"Taigi, svarstymui šių ir kitų klausimų yra šaukiama Brooklyno ir apylinkės lietuvių organizacijų, parapijų, draugijų, kliubų, chorų konferencija, į kurią yra kviečiamos ir tos draugijos, kurios dėl kokių nors priežasčių nėra gavę šio laiško."

GAUKIT LAISVEI SKAITYTOJĄ

LIETUVIAI ENERGINGAI DARBUOSIS MIESTO VALDYBOS RINKIMUOSE

Rugsėjo 28-tą įvykęs Brooklyno lietuvių masinis susirinkimas, Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubo svetainėje, vienbalsiai pasisakė, kad ypatingai šiuo metu yra labai svarbu išrinkti gerą miesto vyriausybę. Ir taip pat vienbalsiai išrinktas iš publikos platus komitetas, kuris ves tarp lietuvių rinkiminę agitaciją už tinkamiausius kandidatus.

Kas Kaltas dėl Nedarbo

Rinkimų reikalais kalbą pasakė Antanas Bimba. Jis trumpai, bet ryškiai atžymėjo, kad mūsų šalis sutiko rekonversijos laikotarpį (perėjimo iš karinės į taikos laiko gamybą) nepasiruošus. Nepasiruošus dėl to, kad žmonės ne gana rūpestingai rinkome kongresmanus ir senatorius. Kongresas nesistengia pravesti įstatymų, kurie paskubintų rekonversiją ir duotų žmonėms darbų, o negalintiems gauti darbų duotų tinkamą aprūpinimą ieškant darbo.

Miesto Vyriausybės Svarba

Kalbėtojas nurodė, kad daug kas priklausys ir nuo miesto viršininkų tinkamumo. Kad nors atskiro miesto vyriausybė neturi galios prašalinti visus Kongreso neveiklumu užtrauktus blogumus, tačiau gali palengvinti. Išėjus darbininkams streikan ar išstojus su kitais kokiais reikalavimais daug lengviau laimėti, jeigu miesto vyriausybė yra drauginga, policija nedaužo žmonėms galvų, kaip buvo Hooverio reakcijos laikais.

A. Bimba ragino piliečius darbuotis ir balsuoti už Darbo Partijos ir pažangesniųjų demokratų koalicijos kandidatus į miesto viršininkus. Ir ragino vėl iš naujo išrinkti į Miesto Tarybą jau keturis metus pavyzdingai tarnavusį žmonių reikalams Peter V. Cacchione.

Publika sutiko su kalbėtojo išvadomis, jog visokia vyriausybė demokratijoj ir jos atsinešimas į žmones priklauso nuo pačių piliečių. Tą liūdija vienbalsiai priimta rezoliucija ir taip pat vienbalsiai išrinkimas komit., kuris stengsis išnagrinėti ir patiekti lietuvių visuomenės informacijai partijų platformas ir kandidatų rekordus.

Rinkimų Komitetas:
Charles Vilkas
S. Griškus
J. Gasiunas
Kaz. Žvirblis
Matas Šolomskas
J. Siurba
J. Stakvilevičius
P. Šolomskas
J. W. Tomsonas

Kaip matome iš sąrašo, į komitetą įeina nariai daugelio žymiųjų organizacijų. Matas Šolomskas yra šio karo veteranas, dalyvis mūsų laivyno kovų Pacifike, prieš japonus. Jonas Siurba atbuvęs tarnybą armijoj.

Kad komitetas turėtų iš ko pradėti darbą, publika ant vietos sudėjo $60, iš kurių padengus šio susirinkimo lėšas, likusieji perduodami komitetui.

Prakalbų pertraukoje buvo paskelbtas kvietimas į Aido Choro perstatysimą op. "Kada Kaimas Nemiega". Ją perstatys šio mėnesio 21-mą, Labor Lyceum.

Taipgi Moterų Kliubo pirmininkė K. Petrikienė, varde kliubo, užkvietė atsilankyti į moterų rengiamą balių šio mėnesio 6-tos vakarą, Laisvės salėj, 419 Lorimer St. Ir prašė atnešti po kalėdinę dovanėlę drabužiais ar mokyklos reikmenimis Lietuvos vaikams. Balius rengiamas tikslu apdovanoti Lietuvos vaikus našlaičius ir kovotojus.

Susirinkimas taip pat vienbalsiai priėmė rezoliuciją prezidentui Trumanui ir visiems šios valstijos kongresmanams ir senatoriams rekonversijos dėlei.

Po pertraukos tęsėsi prakalbos. Kalbėjo D. M. Šolomskas apie svarbiuosius pasaulinius įvykius. Aiškino, dėl ko dabar įvyksta tokių keistų priešginybių, kaip kad palikimas japonų valdyti korėjiečius, arba kaip generolo Pattono palikimas Bavarijoj nacių "tvarkai palaikyti" prieš žmonių siekimąsi demokratijos.

Kalbėtojo išvada —kapitalistinė demokratija nėra pilna demokratija. Joje randasi ir visuomet rasis žmonių, kurie nori ir norės mažumos interesus pastatyti virš žmonių interesų, virš didžiumos gyventojų valios. Ir dėl to eina pačiose demokratijose kova, kurią visiems reikia pažinti, joje dalyvauti, jeigu nenorime būti išnaudojamais ir paneigtais.

Komiteto Darbui Aukojo:

Per A. Gilmaną ir O. Čepulienę: $22.85. Aukojo: K. Žvirblis ir K. Deps po $2.

A. Bimba, J. Gasiunas, K. Petrikienė, D. M. Šolomskas, J. Vinikaitis, K. Šileikis, L. Skirmontas, V. Čepulis, S. Rimša, L. Nakvidavičius, K. Balčiūnas, N. Nagulevičiūtė, V. Venskūnaitė, J. Steponaitis, M. Kalvaitienė, A. Gilmanas po $1.

Jonaitis, Sapiega po 50c.

Per L. Kavaliauskaitę ir S. Tamsonienę $21.30. Aukojo: V. Rudaitis, J. Gužas, S. Sasna, V. Bunkus, J. Weiss, M. Klimas, P. Alekna, A. Linkus, Sr., F. Bepirštis, P. Simėnienė, P. Tamelis, J. Siurba, W. Lukminas, F. Gražys, L. Gavrilovičius, M. Stakoff, J. Zakarauskas po $1, L. Kavaliauskaitė $1.30.

P. Buknys, A. Shedlow, M. Šolomskas, A. Zizas po 50 c.

Per P. Šolomską ir Evą $15.85. Aukojo:

R. E. Mizarai, J. Zajanauskas, J. S. Tomsonai, J. Stakvilevičius, G. Diržvaitis, J. Urdonas, A. Petraitis, A. Balčiūnas, Mary Wilson, M. Norbuta, Grušelionis po $1.

A. Gustaitis, D. Toleikis, Geo. Kairukštis, S. Vinikaitienė, P. Kalvelis po 50 c.

Lietuvių Komunistų Kliubas, kurio iniciatyva sušauktas šis masin. mitingas, matomai, neklydo savo išvadose, kad žmonės yra pasiruošę veikti patys už savo reikalus. Viskas ko reikėjo, tai kad kas nors primintų reikalą susieiti ir susiorganizuoti darbui. Be didelės agitacijos, paprastą darbo vakarą, žmonės susirinko ir nusitarė veikti, išsirinko tam darbui vadovybę. Jos darbą, be abejo, parems visi, kurie pageidauja matyti didžiajame New Yorke darbo žmonėms prielankią vyriausybę ir miestui įstatymų leidėjus — Miesto Tarybą.

Rep.

Stambiųjų nuosavybių interesai New Yorke vėl reikalavo, kad Kainų Administracija nekontroliuotų rendų.

Rezoliucija New Yorko Miesto Rinkimų Klausimu

Brooklyno lietuvių susirinkimas, įvykęs rugsėjo 28 d., Lietuvių Piliečių Kliubo svetainėj, 280 Union Ave., pareiškia:

Šiuo metu mūsų mieste eina smarki kova tarp demokratinių ir reakcinių kandidatų. Republikonai ir jų rėmėjai darbuojasi, kad šiuose rinkimuose laimėtų Hooverio tipo kandidatai.

Tokių kandidatų laimėjimas, suprantama, būtų didelis smūgis demokratijai, pažangai, darbo žmonių veikimui.

Tuo klausimu susirūpinęs, šis susirinkimas todėl pasisako remti tokius kandidatus, kurie yra demokratijos ir abelnai darbo žmonių draugai.

Vienas tokių yra Peter Cacchione, kuris per keturis savo tarnybos metus Miesto Taryboj nenuilstančiai gynė demokratiją, kovojo už progresą, kovojo prieš rasinę ir tautinę diskriminaciją. Dabar jis vėl kandidatuoja į miesto tarybą. Jis užsitarnavo mūsų visų paramos.

Darbo Partija taipgi turi visą eilę pažangių kandidatų, kurie verti paramos.

Mes kviečiame Brooklyno lietuvius piliečius remti tokius kandidatus, rinkimuose už juos balsuoti.

Šis susirinkimas taipgi nutaria sudaryti lietuvių piliečių komitetą, kuris rūpinsis rinkimų kampanijos reikalais, kad paremti tuos kandidatus, kurie kovoja prieš reakciją, už demokratinių teisių išlaikymą.

Susirinkimo pirm.
J. Gasiunas

Davis Įteiks Tarybai Karių Teisių Bilių

New Yorko Miesto Tarybos narys Benjamin J. Davis, Jr., yra paruošęs ir prie pirmos progos įteiks Miesto Tarybai Karių Teisių Bilių, žinomą kaipo GI Bill of Rights.

Pirm įteikimo tarybai, Davis tą bilių dar apdiskusuosiąs su Amerikos Legijono, Užrubežinių Karų Veteranų ir kitų veteranų gerove besirūpinančių organizacijų atstovais.

AFL Unijos Remia O'Dwyer

Virš 90 nuošimčių visų didžiojo New Yorko ribose esančių AFL unijų pasisakiusios už William O'Dwyer į miesto majorus. Taip pareiškė Martin Lacey, AFL Central Trades Council prezidentas.

O'Dwyer yra išstatytas ant Demokratų Partijos ir Darbo Partijos tikietų.

Unijos už Cacchione

William Albertson, Peter V. Cacchione iš naujo išrinkimui Piliečių Komiteto sekretorius, skelbia, kad daug unijų užgiria Cacchione kandidatūrą. Paskiausia pasisakiusiomis yra: Auksorių Lokalas 1-mas ir Gas, Coke ir Chemical Workers Lokalas 121, abu AFL, taipgi didžiosios darbininkų pašalpinės IWO skyrius 133.

Iš LaGuardia stoties pereitą ketvirtadienį išskrido du užjūrinės transportacijos lėktuvai, vežini 44 keleiviais.

PARDAVIMAI

Parsiduoda valgomų daiktų krautuvė su alaus laisniais. Geras biznis, laikosi per 16 metų. Parsiduoda už prieinamą kainą. Kreipkitės po 256 Union Ave., Brooklyn, N. Y. (227-229)

Notice is hereby given that Italian American Wine Co., Inc., of Brooklyn, New York, has registered its trade-mark "Cordova" with the Secretary of State of New York, to be used on wines. (231)

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
SALĖS dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir t.t. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais.
KETURIOS BOLIŲ ALLEYS
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel. STagg 2-3842

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Nupiešiam Planus
Darome ir Pritaikome Akinius.

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Tel. ST. 2-3842

PASILINKSMINKITE
Central Brooklyne
pas
ANDRIŲ A. PURICKĮ
GERAS ALUS
ir
VALGIAI
48 GOLD STREET
BROOKLYN, N. Y.
Telefonas CU. 6-8629

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn,
Kampas Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499.

NOTARY PUBLIC
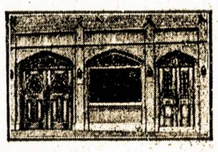
TELEPHONE STAGG 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus.
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Intensyvė scena iš filmos "Girl No. 217," pirmos Tarybų Sąjungos filmos apie tremtinių gyvenimą Vokietijoje. Herr Krauss (Valdimir Vladislavsky) čiumpa savo dukrai (Ludmilai Sukharevskaja) užčiaupti burną, kada jinai pradeda tėvui išmėtinėti, jog turėjimas nuo žydo Cohen pagrobtų pinigų ir neatidavimas jai pasogai yra nepatrijotiškas. Jos meilužis (Peter Sukhanov) ateina jai pagalbon, kadangi ir jis tų pinigų daugiau pageidauja už tą mergą. Filma sekmingai rodoma jau ketvirta savaitė Stanley Teatre, 7th Ave. ir 42nd Street, New Yorke.

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIĖJIMAMS ĮSTAIGA
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir čelius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Patogiai ir gražiai įruoštas atskiras kambarys užėjimui grupėms. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 SO. 5th STREET BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel EVergreen 4-9508

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. PETRIKA
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais uždaryta

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS, Naujas Savininkas
306 UNION AVENUE
Tarpe Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN 6, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

LITUANICA SQUARE **RESTAURANT**
STANLEY RUTKŪNAS
SAVININKAS
Puikiausia Lietuvių Restauracija Brooklyne
PAUKŠTIENOS PIETŪS ANTRADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių.
Atdara kas dieną ir naktį apart sekmadienių.
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

Persodinam Deimantus jums belaukiant. Turime ekspertus taisymui laikrodžių ir laikrodėlių.
Mes turime įvairių rūšių laikrodėlių:
Bulova, Benrus, Gruen, Longines, Jules, Jurgensen.
ROBERT LIPTON, Jeweler
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-2173 ATDARA VAKARAIS